

LLENGUA CATALANA I

Materials de treball®

Curs 2017-2018

Professorat

Montserrat **Adam**, Josep **Besa** (coordinador), Andreu **Bosch**,
 Maria **Cabrera**, Montserrat **Sendra**, F. Xavier **Vila**

I. TEXT	3
1. Textos expositius i textos argumentatius	3
1.1 Teoria	3
1.2 Textos	4
1.3 Activitats	8
2. Adequació	16
2.1 Teoria	16
2.2 Textos	17
2.3 Activitats	19
3. Coherència	22
3.1 Teoria	22
3.2 Activitats	23
4. Cohesió	35
4.1 Teoria	35
4.2 Textos	38
4.3 Activitats	39
5. Puntuació	43
5.1 Teoria	43
5.2 Activitats	45
II. GRAMÀTICA NORMATIVA	50
1. Ús de les preposicions	50
1.1 La preposició <i>a</i> davant del CD i el CI	50
1.2 Elisió i manteniment o alternança de preposicions	52
1.3 CD i CI + elisió i manteniment o alternança de preposicions	58
1.4 Les preposicions <i>per</i> i <i>per a</i>	59
2. Ús dels pronoms	62
2.1 Pronoms febles	62
2.2 Pronoms relatius	68

3. Ús d'algunes formes verbals	71
3.1 <i>Ser, estar i haver-hi</i>	71
3.2 El gerundi	74
4. Activitats de transformació oracional	76
5. Activitats de lèxic	78
APÈNDIXS	82
A. Exercicis d'ortografia	82
B. Exercicis de morfologia	89
C. Exercicis de sintaxi	93
D. Exercicis de correcció	94

I. TEXT

1. Textos expositius i textos argumentatius

1.1 Teoria

	TEXT EXPOSITIU	TEXT ARGUMENTATIU
<i>propòsit</i>	informar formar explicar fer saber	convèncer provocar l'adhesió persuadir fer creure <i>(i també refermar les creences que ja té el receptor)</i>
<i>exemples de gèneres</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lliçó de llibre de text/manual ➤ informe tècnic ➤ entrada de diccionari i d'enciclopèdia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ article d'opinió ➤ columna ➤ editorial ➤ carta del lector
	respostes d'examen i treballs acadèmics	
<i>modalitat prototípica</i>	objectiva	subjectiva
<i>tipus de lectura del text</i>	selectiva (o de consulta)	completa

Si en vols saber més: Egon Werlich (1976) *A text grammar of English* (Heidelberg, Quelle i Meyer).

1.2 Textos

TEXT 1

FUTBOL

Esport practicat a ple aire entre dos equips d'onze jugadors cadascun amb la finalitat d'introduir una pilota, impulsada amb els peus, a la porteria del contrari. Els jugadors vesteixen samarreta, pantalons curts i mitjons i porten botes especials. Cada equip consta d'un porter i de deu jugadors de camp, que originàriament eren dos defenses, tres mitjos i cinc davanters. La pilota té un perímetre total de 68 a 71 cm i un pes que pot oscil·lar entre 396 i 453 g. El camp de joc, en general cobert de gespa, té una longitud de 90 a 120 m i una amplada de 45 a 90 m. Les mides màximes per a partits internacionals són de 110 per 75 m, i les mínimes, de 100 per 64 m. La línia de 12 cm d'amplada, dita *línia de banda*, delimita la llargada del camp, i una altra d'igual, anomenada *línia de meta*, l'amplada. Entorn del punt central del camp hi ha una rodona de 9,15 m de radi. Una línia transversal que passa pel punt central divideix el camp en dues parts iguals. La porteria o meta és situada al centre de la línia de meta i té una amplada, entre els pals verticals que la configuren, de 7,32 m i una alçada, fins al pal longitudinal que la tanca per dalt, de 2,44 m. Davant la porteria hi ha una àrea rectangular, denominada *àrea de meta*, que fa 18,32 per 5,5 m. Rodejant-la hi ha una altra àrea rectangular, dita *àrea de penal*, de 40,32 per 16,5 m. A onze metres de la porteria hi ha el punt de penal, que serveix de centre per a marcar, per fora de l'àrea de penal, un arc de circumferència de 9,15 m de radi. Hom marca els cantons del camp de joc amb un arc de 90 graus, d'un metre de radi, prenent com a centre les quatre banderoles que assenyalen els angles del camp. El porter és l'únic que pot agafar la pilota amb les mans (dins l'àrea). Dirigeix el partit un àrbitre, auxiliat per dos liniers, un a cada banda. Abans de començar el partit, l'àrbitre sorteja amb una moneda l'opció a triar la part del camp on se situarà a defensar la seva porteria cada equip. L'equip que no escull camp és el que posa la pilota en joc. Els partits tenen una durada de 90 minuts (en les categories inferiors o en el futbol femení sol ésser més curta), dividits en dues parts de 45 minuts cadascuna, amb un descans de 15 minuts. A la mitja part, els equips canvien de cantó, i posa la pilota en joc el que no ho havia fet a la primera part. Començat el partit, cada equip ha de procurar marcar gol (és a dir, enviar la pilota dins la porteria contrària) i evitar que li'n marquin d'acord amb les regles internacionals del joc, de l'observança de les quals té cura l'àrbitre. Guanya el partit l'equip que aconsegueix més gols, i empaten si cap no n'aconsegueix cap o tots dos en fan el mateix nombre. Posat cas que sigui un partit en què calgui determinar forçosament un guanyador, hom pot jugar una pròrroga de dues parts de quinze minuts cadascuna o llançar penals. Quan la pilota surt per la línia de meta, fora de la porteria, la torna a posar en joc, amb el peu, un jugador de l'equip contrari del que la hi ha enviada (→ *fora*, → *còrner*), i quan la pilota surt per la línia de banda un jugador de l'equip contrari del que la hi ha enviada la posa en joc amb les mans. Les faltes poden ésser directes o indirectes, segons que siguin transformables en gol pel

mateix jugador que tira la falta o per mitjà d'un altre jugador, respectivament. Si la falta castigada amb xut directe s'ha produït dins l'àrea de penal, hom llança un càstig amb la pilota situada en el punt de penal, i només pot defensar la porta el porter, puix que els altres jugadors han de restar tots fora de l'àrea gran. Les competicions de futbol poden ésser jugades per sistema de *lliga* ↑ o per sistema de *copa* ↑.

Terreny de joc i pilota de futbol

TEXT 2

ELOGI DEL FUTBOL

N'hi ha que es fan els estrets amb això del futbol, i se'l carreguen amb displicència comparant-lo amb altres esports que, com el polo gràcies a l'enorme plasticitat del cavall, poden semblar més bells i fins i tot més nobles. Tot i que enmig de les masses que el futbol electritza hi ha legions d'imbècils i primitius, és evident que el goig que el futbol proporciona té poc a veure estrictament amb el joc. Com quasi totes les activitats que es relacionen amb l'ànima, hi ha en el futbol un pretext, que són les regles (molt estrictes, com cal que sigui), els jugadors i les habilitats de què disposen per passar-se la pilota superant els entrebancs. El joc pot ser bell (si se'n coneixen els usos, com en tot: també l'art contemporani repugna els ignorants) però no és la bellesa el que li dóna sentit, ni la tensió que es va creant a mesura que el partit avança ni tan solament el goig de guanyar o la tristesa de perdre. El futbol és el joc de la nostra infància. Un joc democràtic a l'abast dels que corriem com ànecs. Gràcies al futbol, de nens, vam saber què era l'èpica abans de saber-ne el nom. Per això ens apassiona: és sabut que l'única pàtria és la infància i que hi tornem per més que el temps ens en separi.

Font del text 1: *Hiperenciclopèdia* (<http://www.grec.net/home/cel/main.HTM>); consulta: 8.10.2006.

Font del text 2: Antoni Puigverd, *Punt Diari*, 3.6.1992.

TEXT 3**Instrucció**

A la taula següent es relacionen els diferents propòsits de lectura amb la velocitat lectora i els índexs de comprensió. **Exposa** la informació que conté la taula en un text destinat a un llibre de text de llengua catalana de batxillerat. L'extensió del text ha de ser de 200 a 250 paraules.

PROPÒSIT	VELOCITAT	COMPENSIÓ
Lectura selectiva (consulta i repàs)	Màxima (500 paraules per minut)	Aproximadament el 50% del text
Lectura d'entreteniment	Ràpida; atenció difusa	Aproximadament el 70% del text
Lectura d'estudi	Lenta	Aproximadament el 90% del text
Lectura d'anàlisi	Mínima; concentració	Aproximadament el 100% del text

Text**PROPÒSITS DE LECTURA, VELOCITAT LECTORA I ÍNDEXS DE COMPENSIÓ**

Molt a grans trets, podem dir que hi ha quatre grans propòsits de lectura: la *lectura selectiva*, la *lectura d'entreteniment*, la *lectura d'estudi* i la *lectura d'anàlisi*. El propòsit de la lectura condiona la velocitat amb què llegim i l'índex de comprensió del text. Vegem-ho.

La *lectura selectiva*, que és aquella que fem en cas de consulta de fonts d'informació i en cas de repàs (per exemple, poc abans d'un examen, per recordar dades que pensem que ens poden demanar), és la més ràpida de totes; per això no és estrany que amb aquest tipus de lectura aconseguim de comprendre només el 50% del text, aproximadament.

La *lectura d'entreteniment* o d'atenció difusa, que és aquella que posem en pràctica en el temps d'oci (pensem, posem per cas, en la lectura d'una novel·la), és menys ràpida que la lectura selectiva; amb aquest tipus de lectura arribem a un índex de comprensió superior al de la lectura selectiva: aproximadament, el 70% del text.

La *lectura d'estudi*, que és la que fem, com el seu nom indica, quan estudiem un text, és més lenta que les anteriors, però en contrapartida assegura un índex de comprensió del text més alt: aproximadament el 90%.

Finalment, la *lectura d'anàlisi*, que és el tipus de lectura que fem quan examinem detalladament un text, en ser la que requereix més concentració de totes, és la més lenta; amb ella aconseguim una comprensió total.

Així doncs, podem concloure que la velocitat de lectura està íntimament relacionada amb el propòsit i que és inversament proporcional a l'índex de comprensió del text.

Conèixer aquestes possibilitats ens permetrà adequar la nostra lectura al nostre objectiu, i rendibilitzar el temps que hi invertim.

289 paraules

Adaptat del text d'una alumna de Llengua catalana I.

TEXT 4**Instrucció**

Al teu poble, situat en un paratge natural quasi verge, hi ha el projecte de celebrar-hi, l'estiu vinent, un festival de rock multitudinari. Alguns veïns consideren que aquesta publicitat afavorirà l'economia local, mentre que altres tenen por que un esdeveniment d'aquestes característiques danyi el medi ambient de manera irreversible. L'ajuntament ha decidit convocar un referèndum vinculant. Imagina't que formes part d'una de les dues plataformes que s'han creat per defensar sengles posicions i que t'han encomanat que escriguis una carta als veïns del poble per convèncer-los que han de votar a favor de la idea que defensa la teva plataforma. Escriu aquesta carta. L'extensió del text ha de ser de 280 a 320 paraules.

Text

Benvolguts veïns,

Com ja sabeu, el proper dia 15 de desembre hem d'escollir si volem o no volem que al nostre poble se celebri el festival de rock ENROCKA'T. Els veïns que hi estem en contra volem fer-vos saber els nostres motius.

En primer lloc, cal recordar que l'activitat econòmica del nostre poble és eminentment rural i que, darrerament, han sorgit iniciatives que estan potenciant una explotació responsable dels recursos naturals de la zona; en són algunes l'ecoturisme, l'ús farmacèutic de plantes que només creixen en aquesta zona de Catalunya, la caça controlada d'animals com el senglar i l'isard i la pesca de la truita.

En segon lloc, si el nostre poble es distingeix per alguna cosa és perquè sempre ha sabut conservar el patrimoni natural. És al nostre poble que viuen espècies protegides com el trencaòs, el voltor comú, el gall fer, el picot negre, la llúdriga, l'isard, la papallona Apol·ló, la flor de neu i el marcòlic.

En tercer lloc, no hem d'oblidar els resultats que el DOCTOR MUSIC FESTIVAL va deixar: deutes milionaris —encara no pagats— a les empreses distribuïdores de begudes i als comerços locals, destrossa de camps de conreu, generació d'una quantitat ingent de residus que ningú no es va preocupar de recollir, i problemes derivats de la contaminació acústica i lumínica de la zona: bestiar estressat que no va produir, espècies que van emigrar, etc.

En resum, creiem del tot en l'aprofitament turístic del nostre poble, però davant dels dos models que es debaten (el que es concentra en una setmana, genera deutes, malmet els recursos agraris que són la base de la subsistència de molts de nosaltres i pot posar en perill espècies que ens distingeixen com a poble, o el turisme basat en la sostenibilitat, que es distribueix al llarg de tot l'any i ajuda a crear infraestructures que milloren la nostra qualitat de vida), ens quedem sense cap dubte amb el segon.

El dia 15 de desembre no decidim només si es fa el macroconcert o no: triem un model de poble. I no hauríem d'oblidar que nosaltres hi vivim cada dia i que ens hi hem de trobar a gust. Així doncs, us demanem que voteu NO.

Us agraïm la vostra atenció. Sabem que votareu responsablement.

376 paraules

Adaptat del text d'una alumna de Llengua catalana I

1.3 Activitats

- **Redacta un text expositiu d'una extensió d'entre 200 i 250 paraules (activitats 1-3).**

ACTIVITAT 1

T'han demanat que elaboris un breu text expositiu per presentar l'escriptor Quim Monzó i la seva obra en un curs no especialitzat sobre literatura catalana contemporània que ha de tenir lloc a la Universitat d'Edimburg (Escòcia, Regne Unit). A partir de la informació que et proporcionem tot seguit, redacta aquest text per al dossier de treball del curs.

Quim Monzó

Barcelona, 1952.

Publicacions: deu llibres de narrativa i vuit d'articles.

Algunes obres de narrativa

- *L'illa de Maians*. Barcelona: Quaderns Crema, 1985 (15 impressions) i 2000.
- *La magnitud de la tragèdia*. Barcelona: Quaderns Crema, 1989 (20a reimpressió: 1999).
- *El perquè de tot plegat*. Barcelona: Quaderns Crema, 1993 (5a reimpressió: 2002).
- *Guadalajara*. Barcelona: Quaderns Crema, 1996 (9 impressions) i 2000 (2a reimpressió: 2001).
- *Mil cretins*. Barcelona: Quaderns Crema, 2007 (8a reimpressió: 2008).

Alguns reculls d'articles

- *Zzzzzzzz*. Barcelona: Quaderns Crema, 1987 (9a reimpressió: 2002).
- *No plantaré cap arbre*. Barcelona: Quaderns Crema, 1994 (6a reimpressió: 2002).
- *Del tot indefens davant dels hostils imperis alienígenes*. Barcelona: Quaderns Crema, 1998 (5a reimpressió: 1998).
- *El tema del tema*. Barcelona: Quaderns Crema, 2003.
- *Catorze ciutats comptant-hi Brooklyn*. Barcelona: Quaderns Crema, 2004 (2a reimpressió, 2004).

Premi Nacional de Literatura, premi de narrativa Ciutat de Barcelona, premi de novel·la Prudenci Bertrana, premi de novel·la El Temps, premi Lletra d'Or al millor llibre de l'any, premi dels Escriptors Catalans i, quatre vegades, premi de la Crítica, que atorga *Serra d'Or*.

Traduït a l'alemany, l'anglès, el basc, el danès, l'espanyol, el finès, el francès, el gallec, l'hongarès, l'italià, el japonès, el neerlandès, el noruec, el rus i el suec.

Ha traduït Truman Capote, J. D. Salinger, Ray Bradbury, Thomas Hardy, Harvey Fierstein, Ernest Hemingway, John Barth, Roald Dahl, Mary Shelley, Javier Tomeo, Arthur Miller, Eric Bogossian...

Col·laborador habitual del diari *La Vanguardia*.

Elaborat a partir de: <http://www.monzo.info/indc.htm>

ACTIVITAT 2

Estàs fent un treball de curs sobre els registres lingüístics, i vols dedicar un breu apartat a les diferències entre la comunicació oral i la comunicació escrita. Per fer-ho, creus que et pot ser útil la informació següent.

COMUNICACIÓ ORAL I COMUNICACIÓ ESCRITA	
COMUNICACIÓ ORAL	COMUNICACIÓ ESCRITA
Característiques situacionals	
Instantània (cara a cara)	Diferida
Espontània i irreversible	Elaborada (planificada)
Associada sovint als contextos d'ús privats	Associada sovint als contextos d'ús públics
Acompanyada de gestos (mirades, indicacions amb la mà...)	Acompanyada de recursos gràfics (puntuació, lletra negreta i cursiva...)
Característiques lingüístiques	
Selecció de lèxic general (<i>tenir angines, menjador...</i>)	Selecció de lèxic especialitzat (<i>estar afectat d'amigdalitis, refectori...</i>)
Ús de paraules díctiques, lligades al context (<i>jo, tu, ara, aquí, avui...</i>)	Ús d'expressions independents del context (<i>una noia, el 19 d'octubre del 2007, Barcelona, el segle XXI...</i>)
Exemples de gèneres que tenen prototípicament aquestes característiques	
Conversa col·loquial cara a cara	Manual acadèmic
Exemples de gèneres que no tenen prototípicament aquestes característiques	
Conferència	Missatge de correu electrònic entre amics

ACTIVITAT 3

El quadre següent mostra els resultats d'un estudi recent sobre l'insomni a Catalunya. Presenta aquests resultats en un text expositiu per al lloc web de l'Associació d'Afectats per Trastorns del Son.

L'insomni

- Població afectada: 30%
- Tipus d'afectació: crònica (33 %), transitòria (67%)
- Sexe dels afectats: home (34%), dona (66%)
- Edat dels afectats: menys de 40 anys (20%), més de 40 anys (80%)
- Sexe + Edat: homes de menys de 40 anys (8%), dones de menys de 40 anys (12%), homes de més de 40 anys (26%), dones de més de 40 anys (54%)
- Factors de risc: consum de substàncies estimulants, alternança de torns laborals, acumulació d'estrès i angoixa, existència de malalties orgàniques (psiquiàtriques, nervioses o metabòliques)
- Tractaments: higiene del son (condicions ambientals que predisposen a dormir bé), tècniques de relaxació, fàrmacs.
- Unitats especialitzades en trastorns del son a Barcelona a: Hospital Clínic, Hospital de Vall d'Hebron, Institut Dexeus.

El son

- Hores de son necessàries en la població adulta: 8 (90%), 5 (5%), 10 (5%).
- Migdiada: recomanable, sempre que no duri més de 25 minuts.

Elaborat a partir de Marta Ciércoles, "Dormir bé per viure millor", *Avui* (24 de març del 2001)

- **Redacta un text argumentatiu d'una extensió d'entre 280 i 320 paraules (activitats 4-6).**

Els textos que acompanyen cada proposta són titulars de premsa o fragments de llibres i articles que tenen relació amb el tema, i els pots fer servir, si ho creus convenient, per orientar la teva argumentació.

ACTIVITAT 4

A la sortida d'una escola, un grup de mares conversen sobre els problemes de l'alimentació dels fills. Algunes comenten que cal donar llibertat als nens perquè triïn el menjar que més els agrada, ja que altrament poden adoptar actituds negatives i negar-se a menjar. Unes altres defensen que correspon als pares controlar la dieta dels infants per tal de garantir que sigui prou variada.

Escriu un article per a la revista de l'escola defensant una d'aquestes dues posicions.

La insistència dels pares en el menjar pot generar una actitud de resistència en els fills, que rebutgen l'aliment.

Un 73% de nens menors de 12 anys mengen quantitats insuficients de fruita i verdura.

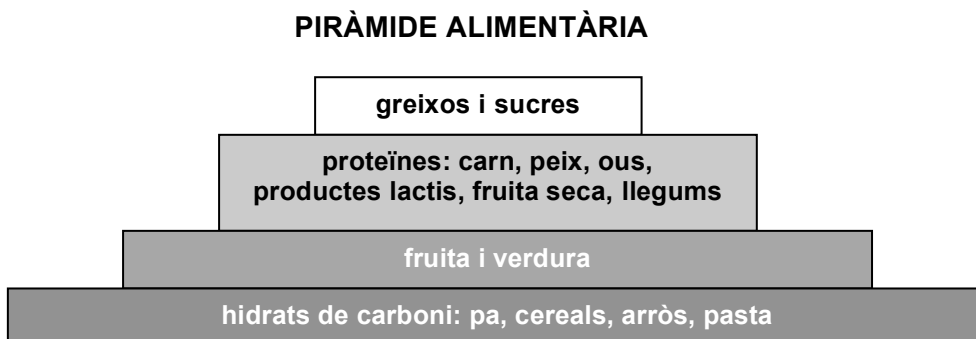
Augmenta espectacularment el consum de menjar precuinat

Un 60% de famílies reconeixen que, almenys cinc vegades per setmana, recorren a menjar precuinat, particularment pizzes, fregits i arrossos congelats.

No hi ha cap aliment que sigui essencial per al nen, i sempre és possible trobar un substitut nutritiu per a qualsevol aliment que el nen es negui a menjar.

Alguns nens utilitzen el menjar per manipular els seus pares.

La piràmide alimentària mostra la proporció en què s'han de menjar els principals grups d'aliments perquè els nens tinguin una aportació equilibrada de nutrients.

ACTIVITAT 5

Les enquestes d'opinió assenyalen que la immigració extracomunitària és una de les principals preocupacions de la població autòctona; en aquest sentit, és especialment alarmant l'augment d'actituds racistes entre aquest sector de la població. Malgrat la tasca que duen a terme algunes institucions públiques i moltes ONG, els estereotips negatius contra els immigrants són encara molt estesos i sembla que no minven. Creus que la nostra societat és racista?

La revista on treballes t'ha demanat que argumentis en un article d'opinió les teves idees sobre aquest tema.

Els porters d'una discoteca apallissen un magrebí que protestava perquè no el deixaven entrar.

Un investigador demostra que la violència “de baixa intensitat” contra els fills dels immigrants és molt present als instituts.

Els experts afirmen que els europeus ignoren els beneficis que els immigrants aporten a l'economia.

Una escola del Maresme protegeix una menor subsahariana obligada pel seu pare a casar-se amb un vidu.

Algunes actuacions violentes de joves pertanyents a bandes organitzades d'origen llatinoamericà han causat alarma social.

En diverses localitats catalanes una part del veïnat s'ha oposat obertament a la instal·lació d'una mesquita al seu barri.

ACTIVITAT 6

El jovent català s'emancipa força més tard que no pas el dels països més desenvolupats del nostre entorn, i això genera un intens debat social.

Escriu un article d'opinió per a la revista de la Facultat en què mostris el teu parer sobre la qüestió.

Les generacions joves estan malacostumades: han crescut en l'abundància i no saben assumir ni riscos ni responsabilitats.

A Catalunya, la majoria de les ofertes laborals per al jovent són precàries: poca durada, remuneracions baixes i escassa protecció social.

El preu de l'habitatge fa impossible marxar de casa fins que s'ha assolit l'estabilitat laboral.

Mentre que els nous immigrants treballen i tiren endavant les seves famílies, el jovent autòcton no treballa perquè no vol.

Les famílies de l'Europa meridional mantenen lligams més sòlids que les de l'Europa protestant.

Les polítiques públiques de joventut afavoreixen la immaduresa: en comptes de casals de joventut i concerts gratuïts, calen beques i habitatge públic.

ACTIVITAT 7

Redacta un text expositiu o argumentatiu

Entre els elements que més destaquen a l'hora d'explicar la inestabilitat política de l'Orient Mitjà contemporani hi ha l'existència d'un conflicte obert entre palestins i israelians pel control d'un mateix territori. A la revista de la teva Facultat heu volgut elaborar un dossier sobre aquesta qüestió que contindrà textos expositius i textos argumentatius.

- **Text expositiu**

A tu t'ha correspost de redactar un article introductori d'entre 200 i 250 paraules en què has de **plantejar quin va ser el procés que va conduir a la partició de la Palestina britànica i a la creació de l'Estat d'Israel l'any 1947**. Tingues en compte que al dossier hi haurà diversos especialistes que argumentaran a favor o en contra de diferents posicions. La teva tasca, per tant, no és exposar la teva opinió personal, sinó mirar d'exposar les dades aplegades en diferents fonts (llibres especialitzats, enciclopèdies, webs, etc.) amb el màxim distanciament per permetre als lectors d'avaluar les diferents argumentacions que els proporcionareu.

- **Text argumentatiu**

A tu t'ha correspost de redactar un article d'entre 280 i 320 paraules en què **responguis la pregunta de fins a quin punt l'aprovació l'any 1947, per part de les Nacions Unides, de l'Estat d'Israel va ser un error**. Servint-te dels teus coneixements sobre el tema i de les dades que et proporcionem, argumenta a favor o en contra de la decisió de les Nacions Unides.

Algunes dades sobre la qüestió

- En l'antiguitat, l'actual territori d'Israel/Palestina va ser ocupat per diversos pobles (cananeus, filisteus, israelites, etc.) i sotmès a diversos imperis (egipci, assiri, persa, macedoni, romà, etc.).
- La derrota de les revoltes contra Roma del segle II dC comporten la desaparició quasi absoluta dels jueus del territori.
- Fins al segle XIX, Palestina serà poblada primer per cristians i, posteriorment, sobretot per musulmans, i controlada per diversos estats: per Roma i Bizanci, per diversos estats arabomusulmans, pels croats, per l'Imperi Turc, etc.
- Per als jueus, aquest territori constitueix la Terra Promesa per Jahvè al «poble elegit». Diversos indrets d'aquest territori –sobretot Jerusalem– són igualment sants per a cristians i per a musulmans.
- A finals del segle XIX, els pogroms a l'Europa Central i Oriental afavoreixen l'emigració de milers de jueus cap a Palestina, alhora que les ideologies nacionalistes reclamen el dret de tota nació a disposar d'un estat propi.
- Després de la Primera Guerra Mundial, Palestina passa de ser possessió otomana a ser administrada per l'Imperi Britànic.
- L'antisemitisme creixent durant el primer terç del segle XX a Europa fa fugir milers de jueus cap a Palestina; arribaran al mig milió l'any 1939 (vora 1/3 de la població total).
- A mesura que creixerà el nombre i la influència dels jueus, s'incrementarà la tensió i els enfrontaments amb els àrabs palestins (musulmans i cristians).
- Durant el mandat, la Gran Bretanya anirà pactant amb jueus i àrabs en funció dels seus interessos.
- Després de la Segona Guerra Mundial, el descobriment del genocidi jueu facilitarà que les Nacions Unides aprovin el 29 de novembre de 1947 un pla per dividir Palestina en dos estats, un de jueu i un d'àrab, amb Jerusalem com a zona internacional.
- La Lliga Àrab rebutja el pla de partició, mentre que els jueus l'accepten.
- Creix la violència entre àrabs, jueus i britànics, amb atemptats i represàlies sagnants contra civils i militars.
- El 14 de maig de 1948 s'acabà el mandat britànic a Palestina.
- El 14 de maig de 1948 el Consell Provisional Jueu declarà el nou Estat d'Israel.
- Els estats àrabs no accepten la proclamació del nou Estat i llancen una ofensiva (guerra 1948-1949).
- Centenars de milers d'arabopalestins (650.000 segons les Nacions Unides) es veuen desplaçats (fugits i/o expulsats) dels territoris sota control jueu, i milers de jueus de diversos països àrabs fugen cap a Israel.
- L'exèrcit jueu venç en la guerra de 1948-1949; la victòria consolida l'Estat d'Israel.
- Des d'aleshores:
  - L'Estat palestí no es va arribar a proclamar: Gaza fou annexionada per Egipte, i Cisjordània per Jordània. Només a partir dels 90, l'Autoritat Nacional Palestina ha tingut certa autonomia sobre els territoris ocupats, ja desvinculats d'Egipte i Jordània.
  - El conflicte ha provocat centenars de milers de refugiats palestins a diversos països àrabs.
  - S'han produït diverses guerres entre àrabs i israelians, s'ha generat una fortíssima inestabilitat regional i un antagonisme entre jueus i musulmans arreu del món.
  - La referència a la qüestió palestina és present en bona part dels conflictes entre musulmans i no musulmans arreu del món.

2. Adequació

2.1 Teoria

Definició d'adequació	Propietat del text per la qual aquest s'adapta al context comunicatiu en funció de les característiques del destinatari i el tipus d'objectiu que l'emissor pretén aconseguir
------------------------------	---

Per adaptar el text al context, cal tenir en compte els aspectes següents:

1) La variació relacionada amb diferències pròpies dels usuaris

- Segons el lloc d'on s'és originari: *varietats geogràfiques o diatòpiques*
- Segons el(s) grup(s) social(s) a què es pertany: *varietats socials o diastràtiques*
- Segons l'època en què s'ha nascut: *varietats històriques o diacròniques*
- En els usos públics i formals, la varietat comuna: *l'estàndard*. Varietat formada a partir de la *norma* (selecció de les varietats anteriors). Pot presentar variacions si la comunitat lingüística està repartida en diferents territoris (*subestàndards*)

2) La variació relacionada amb l'ús o la situació comunicativa

- Segons el *tema* o *camp*: general o especialitzat
- Segons el *mode*: oral o escrit; espontani o preparat; cara a cara o diferit
- Segons el *nivell de formalitat* o *relació entre els interlocutors*: formal o informal
- Segons el *propòsit* o *intenció*: informar, convèncer, etc.

3) El tipus de text i el gènere: cada text sol pertànyer a un o diversos tipus de text (però sempre n'hi ha un de predominant), des d'un punt de vista formal, i a un gènere determinat

- Tipus de text (des d'un punt de vista formal): mode d'organització predominant en un text (descriptiu, narratiu, expositiu, argumentatiu, instructiu)
- Gènere: model d'escrit amb convencions pròpies (article d'enciclopèdia, article d'opinió, guia, carta, notícia, etc.)

4) La modalització: posició de l'emissor respecte al que es diu, el receptor o l'acte de parla

Si en vols saber més: Josep M. Castellà (1992) "El text com a camaleó", a De la frase al text. Teories de l'ús lingüístic (Barcelona, Empúries), p. 115-138.

2.2 Textos

TEXT 1

Elements minerals

L'organisme necessita quasi una vintena d'elements minerals que s'incorporen al cos de diverses maneres: en combinacions orgàniques o en sals minerals.

Els elements minerals intervenen molt directament en la consolidació de l'esquelet i de les dents; també formen part de la sang, de teixits tous, com el cervell, i del sistema nerviós; regulen l'equilibri dels líquids de l'organisme, els batecs cardíacs i l'esmalt de les dents; intervenen en la composició de l'hemoglobina, dels enzims de les vitamines...

BONMATÍ, Ignasi (1991). *L'alimentació i els aliments*. Barcelona: AIABC, p. 42.

TEXT 2

15.1 HOMEÒSTASI DEL CALCI

El metabolisme mineral té com a principal missió fisiològica el control dels nivells plasmàtics de calci, fòsfat i magnesi, a través de la regulació dels processos d'ingesta i absorció digestiva, distribució plasmàtica i unió a proteïnes de transport, dipòsit i mobilització en el teixit ossi, i filtració, reabsorció i excreció renal. Les regulacions es realitzen per controls químics (de gradients de concentració) i hormonals. La parathormona, la vitamina D i la calcitonina són les principals hormones implicades en aquest control (taula 15.1), tot i que també hi participen les hormones sexuals, tiroïdals, els factors de creixement i els glucocorticoides.

GONZÁLEZ SASTRE, J. (ed.) (1993). *Bioquímica clínica*. Barcelona: Barcanova, p. 275.

TEXT 3

**Jaume, compra
embotits i
formatges per
l'excursió de demà.
Això és per la Pilar.
Porta'ls-hi abans de
sopar. Un petó!
Maria**

Post-it deixat al costat d'unes claus,
al moble del rebedor.

TEXT 4

hl! sc l berta q tal? xq n
vas veni l dilluns? staves
fora n? cm to pases a
mallorca?
s bnic as ft ftos? cnt 1
peto
xxx

Missatge de text d'un mòbil.

2.3 Activitats

ACTIVITAT 1

En Jacob Abimelec ha escrit una carta a la Conselleria d'Ensenyament que no s'ajusta al grau de formalitat que aquesta mena de cartes requereixen. Torna-la a escriure.

Conselleria d'Ensenyament

Hola:

Miri, li escric perquè tindria ganes de continuar estudiant filologia semítica a Jerusalem. Com que aquí casa som vint-i-cinc mil i les peles no arriben, he pensat dirigir-me a vostè perquè m'ajudi amb una beca o el que sigui.

El meu currículum acadèmic és força brillant, i seria una llàstima que hagués de deixar els estudis per falta de "pasta". Segur que ho entendreà i que em tirarà un cable.

Això espero. Fins aviat.

Jacob Abimelec, c/ Isaac el Cec, 48 GIRONA – 1760

ACTIVITAT 2

Estàs passant les vacances d'estiu amb un grup d'amics al Pirineu. Has escrit una postal als teus pares i en vols escriure una altra a la teva cap de la feina, una senyora gran i força seriosa. Reelabora la postal que has escrit als teus pares per adequar-la a aquest nou destinatari.

Benasc, 8/8/2007

Estimats pares,

Ja fa cinc dies que som al
càmping i no para de ploure.

Un pal! Espero que el sol
surti aviat i puguem fer les
excursions previstes. Volem
pujar a l'Aneto, i amb aquest
temps...!!!

Mare, les croquetes del
primer dia, boníssimes.

Molts petons!

Firma

ACTIVITAT 3

Els textos següents han estat extrets del comentari que van escriure uns estudiants universitaris sobre el llibre *Flors per a l'Algernon*. Ordena'ls segons el grau creixent (de menys a més) d'implicació de l'autor.

1

Tots els estudiants de magisteri sabem fins a quin punt és important saber expressar les emocions i viure de manera positiva els nostres sentiments. També sabem que la família és la influència més important per a qualsevol infant. [...] Però un llibre com *Flors per a l'Algernon* ens ho fa veure d'una manera més clara.

2

Flors per a l'Algernon és un llibre que m'ha agradat molt per molts motius. En primer lloc, perquè amb aquesta lectura m'he adonat del valor relatiu que té la intel·ligència, he vist com són d'importants els sentiments i les emocions. Penso que el llibre ens demostra que no es pot ser feliç si no es té seguretat afectiva. En segon lloc, m'ha fet veure la importància de la família en l'educació d'un infant deficient.

3

Es pot dir que *Flors per a l'Algernon* és una novel·la de ciència-ficció, perquè la història que ens presenta Daniel Keyes és, de moment, una realitat impossible. Però es poden treure molts ensenyaments d'aquest llibre, perquè resulta fàcil establir un paral·lelisme entre les vivències del protagonista, Charlie Gordon, i les de la vida quotidiana d'un jove amb retard mental que pugui existir en la realitat.

Textos extrets de Maria Grau, "A l'entorn de la subjectivitat". *Llengua i Ús*, 19, 2000

ACTIVITAT 4

En aquest text l'emissor expressa el seu punt de vista mitjançant un grau d'implicació molt alt, en 1a persona. Reescriu el text de manera que el grau d'implicació sigui menor.

Diego Armando Maradona

Aquest dissabte passat tots vam poder veure per televisió l'homenatge a Diego Armando Maradona, al meu entendre un dels millors futbolistes de tots els temps. La primera consideració que vull fer, però, és si es mereixia o no aquest reconeixement. Des d'un punt de vista crític, m'atreuria a dir que la seva relació amb les drogues i les seves últimes afirmacions —per mi molt desafortunades— en favor de Bin Laden, per posar dos exemples, desacrediten el Maradona persona i només per això em sembla que estaria justificat no retre-li cap tipus d'homenatge. Però crec que no em puc guiar només per aquestes consideracions, sinó que estic en l'obligació de rendir-me davant d'un dels homes que més han dignificat aquest esport i que més m'han fet gaudir.

Elaborat a partir d'Albert Belis, «Diego Armando Maradona», *Presència*, 1.551, novembre 2000

ACTIVITAT 5

Has escrit una carta al director d'un diari de la teva ciutat, però un cop escrita t'ha semblat que seria millor que el to fos menys personal, més distanciat. Reelabora-la abans d'enviar-la al diari.

Traves als pares

Haig de reconèixer que en aquest país només m'he trobat facilitats a l'hora de tenir fills: no puc accedir a una guarderia pública, no puc passar per les voreres del meu barri amb el cotxet, per compatibilitzar feina i vida familiar m'haig de pagar un cangur i, per acabar-ho d'adobar, pago un 16% d'IVA per cada paquet de bolquers que compro. Una vegada més, felicito de tot cor totes les administracions amb responsabilitats en aquestes qüestions.

Ester R. Calvo de Haro. Barcelona

Elaborat a partir d'una carta al director publicada a *El Periódico de Catalunya* el 19 de març del 2000

3. Coherència

3.1 Teoria

Definició de <i>coherència</i>	Propietat del text per la qual aquest s'elabora i s'interpreta com una construcció <u>articulada</u> d'unitats d'informació. Concepte clau: tema del text.
Principi de cooperació (Paul Grice, <i>Logic and conversation</i>, 1975)	
Els parlants es comprometen a construir conjuntament l'intercanvi comunicatiu i a contribuir-hi en cada moment de la manera més convenient	
Màximes en què es desplega el principi de cooperació	
De relació	<ul style="list-style-type: none"> • sigues pertinent/rellevant. El que diguis s'ha d'avenir amb el tema que tractis i ha de ser útil per atènyer l'objectiu que persegueixis
De manera	<ul style="list-style-type: none"> • sigues clar: <ul style="list-style-type: none"> ➤ evita l'obscuritat i l'ambigüitat ➤ sigues ordenat
De quantitat	<ul style="list-style-type: none"> • fes que la teva contribució sigui tan informativa com calgui • no facis que la teva contribució sigui més informativa del que calgui
De qualitat	<ul style="list-style-type: none"> • no diguis res que creguis que és fals • no diguis res que no puguis provar

EXEMPLES DE TRANSGRESSIÓ DE LES MÀXIMES DEL PRINCIPI DE COOPERACIÓ

Pregunta: Em deixes els apunts de dimecres?

Respostes: (1) La Joana s'ha comprat l'últim disc de Björk.

(2) El dia 18 d'octubre del 2017 una servidora es va quedar a casa a ce ela a pe a erra i va fer ce a ema pe a ena a.

(3) Sí, els apunts els vaig prendre molt bé perquè vaig estar atenta tota l'estona, la classe va ser superinteressant, la professora va parlar dels subjectes oracionals i va fer molts arbres a la pissarra. Va fer servir guixos de diferents colors per marcar conceptes diferents i també va passar diapositives. Ara te'ls dono.

(4) Dimecres no vaig anar a classe [*en cas que l'afirmació sigui falsa*].

Si en vols saber més: Josep M. Castellà (1992) "El text com a construcció", a De la frase al text. Teories de l'ús lingüístic (Barcelona, Empúries), p. 139-156.

3.2 Activitats

ACTIVITAT 1

Aparella els *títols* d'exposicions de la columna de l'esquerra amb els *fragments de text* de la columna de la dreta que s'hi relacionen des d'un punt de vista semàntic.

<p>(1) Veure-ho per no creure-s'ho</p> <p>(2) Atrapats en ambre</p> <p>(3) Amazònia, l'últim paradís</p> <p>(4) Per nassos: essències i fragàncies naturals</p> <p>(5) Fauna amenaçada</p> <p>(6) Jornades internacionals. Els límits de la vida</p> <p>(7) Vida i mort. Art funerari de l'occident de Mèxic</p> <p>(8) Àfrica: màgia i poder. 2.500 anys d'art a Nigèria</p>	<p>A (...) A més, pel fet de tractar-se d'una exposició alliberada de la servitud de la vista, els textos també s'han fet amb llenguatge braille.</p> <p>B (...) des de la cultura de Nok, que es va desenvolupar al 500 aC, fins a les darreres creacions dels iorubes, a principi del nostre segle.</p> <p>C (...) La creença que l'ànima havia de superar una sèrie de proves abans d'aconseguir l'entrada en els diversos paradisos va contribuir a l'aparició de tota una sèrie de creacions artístiques amb un clar propòsit cerimonial.</p> <p>D La mostra proposa un recorregut per diverses il·lusions i paradoxes perceptives que ajuden a comprendre com funciona el cervell per captar el món que l'envolta. L'exposició està equipada amb 33 mòduls interactius que plantegen al visitant diverses paradoxes sensorials.</p> <p>E (...) El director del Museu de la Ciència de "la Caixa", Jorge Wagensberg, modera una reunió de científics de primer ordre en la qual el públic podrà participar amb les seves preguntes.</p> <p>F (...) Hi ha espècies que fins i tot són víctimes de l'acció directa de l'home o que pateixen els efectes de la introducció de formes animals alienes als ecosistemes autòctons.</p> <p>G (...) L'exposició s'articula en sis àmbits temàtics: <i>L'expedició, El vol, La selva, La diversitat, Homo sapiens sapiens</i> i <i>Homo sapiens... sapiens?</i></p> <p>H Aquesta exposició reuneix més de 60 peces que contenen un centenar d'insectes atrapats per gotes d'ambre fa 40 milions d'anys.</p>
---	---

Elaborat a partir d'*Estrella 9* (1998: 77-80)

ACTIVITAT 2

Busca els **problemes de coherència** dels textos següents.

Els experts afirmen que l'explosió dels torpedes del "Kursk" va causar el naufragi

A.B./EFE/Moscou

La reflotació del submarí rus *Kursk*, que es va enfonsar l'any passat al mar de Barentsz amb 118 tripulants a bord, ha permès descobrir que el naufragi va ser provocat per una forta explosió a bord i que no va ser conseqüència d'una col·lisió amb un altre submarí. L'excapità del submarí *Smolensk*, Arkadi Iefanov, va declarar que "la causa de l'enfonsament va ser la detonació de tots els seus torpedes". La seva declaració i les imatges d'un petit robot submarí van ser suficients perquè els experts descartessin les versions oficials sobre les causes de l'enfonsament. Arkadi Iefanov va dir que el fet que el pont de comandament del submarí estigui gairebé intacte demostra que el submarí no es va enfonsar a conseqüència d'una col·lisió.

L'operació de reflotació està prevista per al setembre, i els experts russos van intentar ahir dispersar les pors d'una catàstrofe ecològica en cas que l'operació de rescat fracassés i van assegurar que no hi ha riscos ecològics ja que la sobrecàrrega que rebran els reactors no serà superior a la que van suportar en el moment del naufragi.

El Punt, 25 de juliol del 2001

INICI DE LES VACANCES

L'operació sortida comença sense incidents a les carreteres

73.000 viatgers van utilitzar ahir les pistes de l'aeroport del Prat
XAVIER ADELL / EL PRAT

L'operació sortida es va desenvolupar ahir sense incidents remarcables a les carreteres catalanes, amb les retencions habituals de qualsevol cap de setmana. La jornada als aeroports també va ser tranquil·la.

L'aeroport del Prat va viure ahir una intensa primera jornada de l'operació sortida de les vacances d'estiu. Les terminals van rebre uns 73.000 viatgers que van embarcar als 837 avions que van sortir o van aterrar a les pistes barcelonines. La sortida es prolongarà durant tot el cap de setmana i suposarà un total de 2.205 moviments d'aeronaus i el desplaçament d'uns 211.500 passatgers.

La jornada va transcórrer pràcticament sense incidents en les operacions aèries, malgrat la vaga del personal de neteja i les aturades parcials dels empleats de les cafeteries. A primera hora de la tarda, els avions a penes registraven retards a l'hora de marxar i les úniques demores, d'un màxim de mitja hora, les acumulaven vols que havien d'aterrar al Prat.

L'aeroport de Reus, per la seva part, viurà avui la seva jornada de màxima activitat amb 36 operacions aèries, davant les vuit programades ahir i les 10 previstes per demà. L'aeroport de Girona va ser utilitzat ahir per 19 vols, mentre que avui s'hi esperen 13 aterratges i enlairaments i demà 10 més.

El Periódico, 30 de juny del 2001.

ACTIVITAT 3

Completa el text següent acabant el darrer paràgraf.

LA RESISTÈNCIA

Reconec que no em vaig resistir. Fora d'un primer moment d'allò que el policia a la denúncia en va dir "*un forcejeo*", vaig deixar que aquell noi espantat i agressiu s'endugués el collaret d'or, el rellotge i tots els diners. Anava amb la Sira, la meva filla de deu anys, i el noi ens dirigia, amb gest nerviós, una navalla automàtica. He fet la denúncia, he reconegut el xicot i espero el judici. Fins aquí la narració dels fets. Ara, en tant que víctima, espero una decisió judicial que em reconegui aquest estat i que actuï en conseqüència, segons les regles democràtiques que regeixen el nostre sistema.

Ara bé, el que no espero de cap manera és que em preguntin sobre el meu nivell de resistència, sobre l'actitud més o menys valenta que he tingut davant el delinqüent. ¿És que potser he estat menys víctima perquè no m'he resistit? ¿Hauria estat una víctima més sòlida si hagués arriscat la meva vida –i la de la meva filla– perquè no em robessin el collaret? ¿Les lleis em serien més favorables si hagués provocat la paciència, probablement minsa, del lladre?

Permeteu-me que estableixi un paral·lelisme entre això que m'ha passat i el cas de violació que acaba de jutjar el Tribunal Suprem i que no ha resultat favorable a la víctima perquè, encara que el jutge ha admès que l'havien forçada, ha considerat que s'havia resistit poc. Els criteris que han dut a aquesta sentència fan creure que hi ha diversos nivells de damnificats i que no es jutja només el delicte, sinó també la reacció de la víctima. Efectivament, a més de patir una situació de gran tensió –davant de la qual cadascú reacciona com pot– i de rebre unes conseqüències físiques i/o psíquiques més o menys durables, es veu que, davant d'alguns jutges, la víctima ha de fer mèrits; especialment si és una dona i si el delicte és d'ordre sexual.

A mi sempre m'havien aconsellat que en una situació d'agressió no em resistís,

Adaptat d'un text de Pilar Rahola publicat a l'*Avui*.

ACTIVITAT 4

A continuació tens els segments desordenats dels textos “Joan Oró” i “Coixí de seguret / airbag”. El desordre dels segments fa que la progressió de la informació no sigui lògica, cosa que afecta la coherència del conjunt. **Ordena els segments.**

Joan Oró	
1	Joan Oró va néixer a Lleida el 23 d'octubre de 1923 i va morir a Barcelona el 2 de setembre del 2004.
2	Algunes de les obres de què és autor són les següents: <i>Viral Replication and Cancer</i> (1973), <i>Avances de la bioquímica</i> (1977) i <i>Planetes comparats</i> (1980).
3	A partir dels seus projectes d'investigació s'han fet molts descobriments científics, com ara l'obtenció d'adenina i la invenció de l'espectòmetre de masses per analitzar molècules de baix pes a la superfície de la Lluna.
4	El 1947 es va llicenciar en química a la Universitat de Barcelona i sis anys després es va instal·lar als Estats Units, on es va doctorar en bioquímica.
5	Aquest català universal va col·laborar en diversos programes d'investigació de la NASA i va ser membre durant més de vint anys de la International Society for Studies of the Origin of Life.
6	Joan Oró, malgrat que va residir als EUA durant molts anys, va mantenir sempre una relació molt estreta amb Catalunya: va contribuir a crear l'Institut de Biologia Fonamental de la UAB i la Fundació Catalana per a la Recerca, entre d'altres col·laboracions de tipus científic.

Coixí de seguretat / airbag	
1	<i>Coixí de seguretat</i> és una denominació transparent lingüísticament i motivada semànticament, en la formació de la qual s'ha tingut en compte el paral·lelisme amb altres termes de la mateixa àrea (ex. <i>cinturó de seguretat</i>) i les solucions terminològiques documentades en les altres llengües romàniques.
2	El Consell Supervisor recomana l'ús d'aquesta proposta neològica com a alternativa al manlleu anglès <i>airbag</i> , molt estès tant en àmbits especialitzats com en la llengua general.
3	D'altra banda, s'ha considerat la coherència i les característiques específiques de l'àrea temàtica, així com l'opinió dels especialistes d'aquesta.
4	En català, <i>coixí de seguretat</i> és el terme que designa el “dispositiu de seguretat consistent en un coixí que s'infla automàticament i actua com a complement del cinturó de seguretat en produir-se un xoc”.
5	Des d'un punt de vista lèxic, permet la creació de termes compostos a partir de la forma abreujada <i>coixí</i> (ex. <i>coixí lateral</i> , <i>sensor del coixí</i> , etc.), semblantment a altres casos anàlegs de l'àrea (ex. <i>cinturó del conductor</i> , <i>cinturó posterior</i> , etc.).

Full de Neologismes, 21, Termcat, juliol de 1994.

ACTIVITAT 5

En quin d'aquests tres textos la informació **progressa** millor?

TIPUS DE CAÇA ENTRE ELS ANIMALS**1**

Els animals posseeixen diferents recursos per assegurar la seva supervivència. D'entre aquests recursos, hi ha aquells que tenen per objectiu de procurar-los nodriment per mitjà de la caça.

En el món animal hi ha diferents tècniques de caça. La caça a l'aguait –en la qual el predador deixa que la presa se li approximi fins que li sigui prou a prop perquè li pugui saltar a sobre sense que se li escapi– és practicada pel lleopard i la sípia, dos animals ben diferents. L'acostament dissimulat –en el qual el predador s'acosta a la seva presa amb moltes precaucions i s'abat bruscament damunt seu– és practicat pel gat i l'àliga. I l'emboscada –en la qual un grup de predadors força la víctima a refugiar-se en un lloc on l'espera un altre grup, que l'ataca en el moment que hi arriba–, que és practicada per alguns rapinyaires.

2

Els animals posseeixen diferents recursos per assegurar la seva supervivència. D'entre aquests recursos, aquí només us parlarem d'aquells que tenen per objectiu de procurar-los nodriment per mitjà de la caça. A grans trets, podem dir que en el món animal hi ha les tres tècniques de caça següents: l'aguait, l'acostament dissimulat i, finalment, l'emboscada.

En la primera tècnica esmentada, el predador deixa que la presa se li approximi fins que li sigui prou a prop perquè li pugui saltar a sobre sense que se li escapi; aquesta tècnica és practicada pel lleopard i la sípia, per citar dos animals ben diferents. En la segona tècnica, el predador s'acosta a la seva presa amb moltes precaucions i s'abat bruscament damunt seu; aquesta tècnica és practicada pel gat i l'àliga. En la tercera i última tècnica, un grup de predadors força la víctima a refugiar-se en un lloc on l'espera un altre grup, que l'ataca en el moment que hi arriba; aquesta tècnica és practicada per alguns rapinyaires.

3

Els animals posseeixen diferents recursos per assegurar la seva supervivència. D'entre aquests recursos, aquí només us parlarem d'aquells que tenen per objectiu de procurar-los nodriment per mitjà de la caça. A grans trets, en el món animal hi ha tres tècniques de caça: l'aguait, l'acostament dissimulat i l'emboscada.

En la primera tècnica, el predador deixa que la presa se li approximi fins que li sigui prou a prop perquè li pugui saltar a sobre sense que se li escapi; aquesta tècnica és practicada pel lleopard i la sípia, per citar dos animals ben diferents. En la segona tècnica, el predador s'acosta a la seva presa amb moltes precaucions i s'abat bruscament damunt seu; aquesta tècnica és practicada pel gat i l'àliga. En la tercera tècnica, un grup de predadors força la víctima a refugiar-se en un lloc on l'espera un altre grup, que l'ataca en el moment que hi arriba; aquesta tècnica és practicada per alguns rapinyaires.

ACTIVITAT 6

Esponja la densitat informativa d'un dels textos següents. Fixa't en el model per a l'activitat que et proporcionem després.

- [A] La **SINTAXI** és l'estudi de la parcel·la del sistema lingüístic humà que determina com es combinen les paraules per formar oracions.
- [B] **MEDUSA**: individu de vida lliure i pelàgica que es reproduïx sexualment, de cos gelatinós i en forma de casquet, la picada del qual pot ser molt greu.
- [C] El **LLIÇATGE** és el conjunt d'aparells usats en el picat dels cartons de la jacquard.
- [D] **CONTRALT**: nom donat a la veu humana, sobretot femenina, de tessitura compresa entre les de soprano i de tenor i que abasta del fa₂ al sol₄.

MODEL PER A L'ACTIVITAT 6

El text B és un text derivat del text A. Per obtenir el text B, s'han aplicat al text A (molt especialitzat i, per tant, molt dens des del punt de vista informatiu) recursos com la *paràfrasi* i l'*exemplificació*.

TEXT A**EL PARACETAMOL**

El paracetamol és un analgèsic i un antipirètic que pertany al grup dels no narcòtics i que no produeix els efectes psicogènics i físics característics dels analgèsics addictius.

TEXT B**EL PARACETAMOL**

El paracetamol, el principi actiu genèric de medicaments com el Gelocatil o l'Effergal, és un compost analgèsic i antipirètic; en altres paraules, té la propietat d'alleujar el dolor i de fer baixar la febre. El paracetamol pertany al grup de les substàncies no narcòtiques; això vol dir que, a diferència de les substàncies narcòtiques (com ara la morfina), no indueix al son ni produeix, subministrat en dosis elevades, coma i convulsions. Una altra propietat del paracetamol és que no és addictiu, és a dir, que no crea hàbit; això el distingeix de substàncies com ara la codeïna, que és analgèsica (com el paracetamol) però que, a més, és addictiva.

TEXT B MARCAT I ANALITZAT

- Segments en MAJÚSCULA: són termes, o mots especialitzats.
- Segments subratllats: fan de transició entre el terme i la seva paràfrasi.
- Segments enquadrats: són exemples que apel·len a l'experiència immediata del lector.

EL PARACETAMOL

El paracetamol, el principi actiu genèric de medicaments com el Gelocatil o l'Effergan, és un compost ANALGÈSIC i ANTIPIRÈTIC; en altres paraules, té la propietat d'alleujar el dolor i de fer baixar la febre. El paracetamol pertany al grup de les substàncies NO NARCÒTIQUES; això vol dir que, a diferència de les substàncies narcòtiques (com ara la morfina), no induïx al son ni produeix, subministrat en dosis elevades, coma i convulsions. Una altra propietat del paracetamol és que no és ADDICTIU, és a dir, que no crea hàbit; això el distingeix de substàncies com ara la codeïna, que és analgèsica (com el paracetamol) però que, a més, és addictiva.

Elaborat a partir d'Anna Cros i Montserrat Vilà (1997) "La llengua oral: propostes per a l'avaluació", dins Teresa Ribas Seix (coord.) *L'avaluació formativa en l'àrea de llengua* (Barcelona, Graó), 187-208.

ACTIVITAT 7

Resumeix el text següent. Extensió aproximada del resum: 50 paraules.

Anomenem **plural** la categoria de nombre que representa més d'una entitat individualitzada. El plural és el valor marcat per oposició al singular i, per això, en la majoria de llengües les formes plurals tendeixen a ser morfosintàcticament més complexes que les singulars. En la nostra llengua, així, el plural de noms i adjectius es forma, generalment, afegint una *-s* al singular (*flor*, singular, enfront de *flors*, plural). La realització del plural provoca, en alguns contextos, alteracions morfofonològiques. Així, els mots acabats en *-a* àtona canvien aquesta vocal per *-e-* (*fulla*, *fulles*); els que han perdut la consonant final etimològica *-n* en singular la mantenen en plural (*meló-melons*); els masculins monosil·làbics o aguts acabats en *-s*, *-ç*, *-x*, *-ix*, *-tx* utilitzen com a marca de plural la forma *-os* (*pis/pisos*), i els masculins aguts acabats en *-sc*, *-st*, *-xt*, *-ig* poden utilitzar les marques *-s* o *-os* (*bosc-boscs/boscós*).

M. Pérez Saldanya, R. Mestre i O. Sanmartín (1998) *Diccionari de lingüística* (Oliva, Colomar Editors), p. 254.

ACTIVITAT 8

Els textos 1, 2 i 3 (a les pàgines següents a aquesta) van ser escrits per estudiants de Llengua Catalana I (exàmens del curs 2005-2006) i responen a la mateixa instrucció (reproduïda a sota). Digues quin (o quins) dels tres textos és més coherent.

Instrucció que es va donar als alumnes

L'ajuntament de la teva localitat ha decidit construir al teu barri un centre de rehabilitació per a toxicòmans. L'Associació de Veïns ha criticat aquesta decisió perquè creu que el centre farà augmentar la inseguretat al barri. Escriu per a una revista local una carta al director a favor o en contra de la decisió de l'ajuntament.

Les informacions de sota són titulars de premsa o fragments de llibres i articles que tenen relació amb el tema i que pots fer servir, si ho creus convenient, per orientar la teva argumentació.

1

L'índex de rehabilitació dels toxicòmans no supera el 65 %.

2

"Tothom té dret a una segona oportunitat" (declaració del president de l'Associació d'exdrogoaddictes).

3

Un estudi recent de la Universitat de Barcelona demostra que els toxicòmans només poden deshabituar-se sota control mèdic i amb unes noves condicions de vida.

4

Assistència multitudinària a l'enterrament de la monitora assassinada per un antic intern d'un centre de toxicòmans de Banyoles.

5

Els metges afirmen que, si es rep un tractament adequat, les drogoaddiccions es poden curar com qualsevol altra malaltia.

6

"El centre atraurà camells i altres malfactors. No podem deixar que els nostres fills hi estiguin exposats" (declaració de la presidenta de l'Associació de veïns).

TEXT 1**UNA SEGONA OPORTUNITAT**

Sabem que molts veïns estan en contra de la construcció al barri d'un centre de rehabilitació per a toxicòmans, però també que hi ha un sector que hi està d'acord. De raons per estar-hi d'acord n'hi ha unes quantes, que tot seguit exposaré.

En primer lloc, cal recordar que l'índex de rehabilitació dels toxicòmans no supera el 65%; per tant, necessiten una ajuda per poder rehabilitar-se en un futur pròxim; a més, ja hi ha altres centres de rehabilitació als barris més pròxims i no han tingut problemes de cap mena.

En segon lloc, hem de dir que "tothom té dret a una segona oportunitat", paraules dites pel president de l'Associació d'exdrogoaddictes.

En tercer lloc, un estudi recent de la Universitat de Barcelona demostra que els toxicòmans només poden deshabituar-se sota control mèdic i amb unes noves condicions de vida; per tant, aquest centre serà perfecte per a ells i els metges afirmen que, si es rep un tractament adequat, les drogoaddiccions es poden curar com qualsevol altra malaltia, ja que és una malaltia tan dolenta com ho és el càncer, llavors, hem de deixar de banda els malalts de càncer, també?

Per un altre costat, el centre no atraurà camells ni altres malfactors, com diu la presidenta de l'Associació de Veïns, perquè es tracta d'un centre mèdic; per tant, hi haurà vigilància les 24 hores del dia i no ens haurem de preocupar pels nostres fills; a més, si els nostres fills fossin toxicòmans, crec que ens agradaria que rebessin ajuda dels altres, i, llavors, acceptarien que el centre es construís. Hem de pensar en les mares i en els familiars, en general, desesperats per la rehabilitació d'aquesta gent.

Esperem que els veïns siguin una mica tolerants.

TEXT 2**ASSOCIACIÓ DE TOTS ELS VEÏNS?**

La presidenta de l'Associació de Veïns ha tornat a manifestar-se en contra de la construcció al nostre barri d'un centre de rehabilitació per a toxicòmans. Ens hem d'anar acostumant a sentir cada setmana el dictat de les AAVV sobre aquest tema? També nosaltres hem de començar a tallar la Ronda cada nit?

La veritat és que no sembla una actitud gaire responsable posar-se sempre en contra de certs equipaments. Un barri no ha de tenir només escoles, biblioteques, camp de futbol, centre cívic, llars d'infants, parcs i jardins. Ha de tenir també hospital, comissaria, centre d'acollida d'indigents... Perquè ens hem de fer càrrec dels nostres malalts i dels nostres pobres, i també gestionar la nostra quota de delinqüència i ajudar els nostres toxicòmans.

Així doncs, al nostre barri haurem de tenir policies, una sala de venopunció assistida com la que hi ha a la Vall d'Hebron o un centre de rehabilitació per a toxicòmans. I si calgués, opino que hauríem d'estar disposats a acollir una presó, però aquest ja és un altre tema.

Hem de ser conscients que el nostre barri té més de 50.000 habitants. Només algú que amagués el cap sota l'ala seria incapaç de veure que entre els nostres veïns hi ha d'haver, per força, un nombre petit o gran de toxicòmans. N'hi ha prou de passejar per algunes places un dissabte a la nit. Què hem de fer amb ells? Tenim dues opcions: o bé els ajudem en la seva rehabilitació —gairebé dos terços dels toxicòmans es rehabiliten, però només sota control mèdic—, o bé ens apuntem a la moda dels qui no volen saber res de cap equipament social "sospitós".

La presidenta de la nostra associació de veïns ha pres partit per aquesta darrera opció. Que en som, de moderns. Ja tenim els nostres propis NIMBY (Not In My Backyard).

TEXT 3**REHABILITACIÓ? SÍ, GRÀCIES**

En veure la polèmica que ha generat la recent decisió de l'Ajuntament d'Arenys de Munt de construir un centre de rehabilitació per a toxicòmans al barri de la Plaça, m'he vist obligada moralment a escriure què en penso, de tot plegat.

Els toxicòmans sempre han estat vistos com la púrria de la societat, aquells pobres desgraciats. La veritat, però, és que són, únicament, persones amb problemes que, per un motiu o altre, s'han trobat que alguna cosa no funcionava, i l'única manera de sentir-se millor era deixar de ser-ne conscient. I això és una cosa que s'aconsegueix prenent drogues.

La majoria de les persones tendeixen a creure que els qui prenen drogues ho fan perquè volen, cosa que converteix automàticament els drogoaddictes en males persones. Pensar així és un error. Ningú es droga perquè sí. Sempre, absolutament sempre, hi ha un motiu pel qual una persona comença a prendre drogues. Malauradament, però, massa sovint aquest motiu és ignorat o està, simplement, amagat sota capes i capes de traïdora subconsciència.

És aquí, doncs, on rau la vertadera importància de la feina que fan els centres de rehabilitació. A aquests llocs no només deshabituen els toxicòmans de prendre drogues: també els ajuden, en primer lloc, a trobar el motiu pel qual van començar a consumir, i, en segon lloc, a mirar d'arribar a les causes primeres per poder superar-les i fer-les desaparèixer.

La drogoaddicció no és una nafra de la societat. Un toxicòman no és un delinqüent; és una persona que pateix una malaltia com qualsevol altra, una malaltia que, com a tal, s'ha de tractar i se li ha de donar la mateixa importància que a qualsevol altra malaltia. Algú es negaria a ajudar una persona que pateix càncer? Algú s'atreveria a posar pegues a la construcció d'un nou hospital?

Potser si tots plegats penséssim una mica en tot això i ens replantegéssim alguns dels nostres valors, i si ens dediquéssim a educar les properes generacions sense basar-nos en la prohibició i la ignorància, potser a hores d'ara no hauríem de discutir la possible construcció d'un centre de rehabilitació.

4. Cohesió

4.1 Teoria

Definició de cohesió	Propietat del text per la qual aquest té <u>textura</u> , és a dir, està dotat de <i>teixit</i> . La cohesió és la sintaxi del text, i és, per tant, un aspecte de la linealitat i la gramaticalitat del text.
-----------------------------	--

A **Coherència i cohesió.** Reflexió sobre les propietats de la coherència i la cohesió a partir de l'anàlisi comparada d'1, 2 i 3.

1

Baudolino

Vint anys més tard, Umberto Eco torna a escriure una novel·la ambientada a l'edat mitjana. L'enginyós i vitalista llombard va a l'encalç de quimeres, les seves faules el porten molt lluny, però no l'ajuden a viure. Pndpetzim és una felicíssima creació d'Eco: ciutat troglodítica, governada per uns eunucs altius, és habitada per criatures monstruoses als nostres ulls. Frederic mor en estranyes circumstàncies, de manera que el somni de Baudolino es desfà.

2

Baudolino

Vint anys més tard, Umberto Eco torna a escriure una novel·la ambientada a l'edat mitjana. *Baudolino* comparteix amb *El nom de la rosa* el temps. *Baudolino* es diferencia d'*El nom de la rosa* per l'estil. L'estil d'*El nom de la rosa* era l'estil culte característic de les biblioteques. L'estil de *Baudolino* és una barreja.

3

Baudolino

Vint anys més tard, Umberto Eco torna a escriure una novel·la ambientada a l'edat mitjana: *Baudolino*. En efecte, *Baudolino* comparteix amb *El nom de la rosa* el temps. Ara bé, se'n diferencia per l'estil: mentre que l'estil d'*El nom de la rosa* era l'estil culte característic de les biblioteques, el de *Baudolino* és una barreja.

B Recursos de cohesió: relació lèxica, anàfora (i anàfora zero = el·lipsi), definització i connexió

- **Relació lèxica**

Repetició

- (1) *Umberto Eco i Umberto Eco.*
- (2) *Umberto Eco i Eco.*

Sinonímia

- (3) *tranquil·litzant i sedant; home que es dedica a la semiòtica i semiòtic.*
- (4) *Umberto Eco i el semiòtic italià.*

Hiponímia

- (5) *semiòtica italiana i semiòtica; animal i ésser.*

Associació

per contrast:

- (6) *mascle i femella.*
- (7) *fred i calent.*
- (8) *professor i alumne.*

per relació enciclopèdica:

- (9) *exàmens i estrès; estiu i platja; tren, maletes, vies i estació.*

- **Anàfora (i anàfora zero = el·lipsi)**

- (10) [Baudolino]_i *comparteix amb El nom de la rosa el temps. Ara bé, Ø_i es diferencia d'El nom de la rosa per l'estil (EL·LIPSI).*
- (11) [Baudolino]_i *comparteix amb [El nom de la rosa]_j el temps. Ara bé, Ø_i se'n_j diferencia per l'estil (EL·LIPSI + ANÀFORA).*

- **Definització**

- (12) *Umberto Eco ha escrit **una altra novel·la. La / Aquesta novel·la** està ambientada a l'edat mitjana.*

- **Connexió**

- (13) *Vint anys més tard, Umberto Eco torna a escriure una novel·la ambientada a l'edat mitjana: Baudolino. **En efecte**, Baudolino comparteix amb El nom de la rosa el temps. Ara bé, se'n diferencia per l'estil: mentre que l'estil d'El nom de la rosa era l'estil culte característic de les biblioteques, el de Baudolino és una barreja.*

C Classificació dels connectors textuais

Significats generals	Significats específics	Principals connectors textuais
<i>Addició</i>	<i>continuïtat</i>	a continuació, aleshores, així mateix, doncs bé; altrament, d'altra banda; a més
	<i>intensificació</i>	a més (a més), encara (més), endemés, més encara
	<i>distribució</i>	d'entrada, per començar, primerament, en primer lloc, en segon lloc; finalment, per acabar; d'(una) altra banda, d'un altre costat, per una banda, per un costat, per altra banda; d'una banda... de l'altra; d'un costat... de l'altre
	<i>digressió</i>	per cert
	<i>generalització</i>	en general, generalment
	<i>especificació</i>	concretament, en concret, en especial, en particular, especialment, específicament, particularment, precisament; de fet, fet i fet
	<i>ampliació</i>	certament, de fet, en efecte, efectivament
	<i>equiparació</i>	així mateix, igualment, paral·lelament; semblantment
<i>Disjunció</i>	<i>reformulació</i>	això és, és a dir, o sigui, encara millor, més aviat, més ben dit, ras i curt, vull dir
	<i>exemplificació</i>	així (per exemple), a tall d'exemple, per exemple; posem per cas
	<i>resum</i>	en resum, en síntesi, en suma
<i>Contrast</i>	<i>oposició</i>	això sí; altrament, en cas contrari, en canvi; ara (bé); bé; nogensmenys; tanmateix
	<i>concessió</i>	així i tot (<i>o</i> tot i així), amb tot, tot i això, amb tot i això (<i>o</i> tot i amb això, amb tot i amb això), malgrat tot, no obstant això (<i>o</i> això no obstant, no obstant), tot amb tot; de tota manera (<i>o</i> de totes maneres), en qualsevol cas, en tot cas; total; emperò, per això, però (<i>aquests tres darrers, en posició no inicial</i>)
	<i>restricció</i>	almenys, si més no
	<i>refutació</i>	(ans) al contrari, ben al contrari; per contra
	<i>contraposició</i>	ben mirat, en realitat; de fet, fet i fet
<i>Conseqüència</i>	<i>conseqüència</i>	així, així doncs, doncs, doncs bé; aleshores, llavors; consegüentment, en conseqüència, per consegüent, per tant
	<i>conclusió</i>	al capdavall, al cap i a la fi, al cap i a l'últim, comptat i debatut, mal que bé, mal per mal; en conclusió, en definitiva, en fi; total, fet i fet

(GIEC, 2016, ps. 973-976)

Si en vols saber més: Josep M. Castellà (1992) "El text com a teixit", a De la frase al text. Teories de l'ús lingüístic (Barcelona, Empúries), p. 157-184.

4.2 Textos

TEXT 1

26 | LLIBRES

Crítica ▶

DES DEL JARDI

Més enllà de l'aventura

VICENÇ PAGÈS JORDÀ

La pell freda, d'Albert Sánchez Piñol, és el fenomen més rellevant que s'ha produït en els últims temps en l'edició en català. Després de la fase promocional i del boca-orella, ara ha arribat el torn als professors, que comencen a introduir-lo als instituts. L'evolució que fa el protagonista del llibre respecte de l'Altre —de l'enfrontament a l'empatia— connecta amb els valors transversals i la interculturalitat, tant en voga als centres d'ensenyament del tercer mil·lenni.

Ara bé, si el llibre agrada als adolescents (als adolescents que llegeixen, volem dir) és perquè actualitza amb intel·ligència la novel·la d'aventures clàssica, tan alligonadora en el fons i de vegades en la forma. En efecte: *La pell freda* conté elements d'*Els viages de Gulliver* (el descobriment d'altres cultures que fan reflexionar sobre la pròpia), de *Robinson Crusoe* (la solitud en una illa entesa com a estímul), de *L'illa del tresor* (l'ambigüitat ètica dels contendents i, doncs, la possibilitat de transgurgisme), i de *La criada de la natura salvatge* (el desenvolupament del mànifer caçador que tots portem a dins), i fins i tot d'*Uraniqui a la cort del rei Artús* (la fúria destructiva que permet la tecnologia). En aquest sentit, el llibre pot connectar amb una certa ànsia d'aventura que no cobreixen molts llibres pretensament juvenils que han substituït el risc i el misteri pel catàleg de la quotidianitat més estèril i redundants.

presència • De l'11 al 17 de juny del 2004

«Fornicava amb la mascota en una mena de violació consentida»: no és la mena de frase que es pot trobar als llibres de Jules Verne ni de Henry R. Haggard, però sí a *La pell freda*. Les escenes de sexe explícit són la gran aportació d'Albert Sánchez Piñol a la novel·la d'aventures (una aportació, de fet, introduïda amb anterioritat per Emili Olcina a la novel·la *La estrella y la serpiente*). El protagonista de *La pell freda* transita d'una certa xenofòbia de defensa fins a una xenofília apassionada, que gairebé es confon amb la zoofília, ja que la seva parella té la pell grisa, els dits membranosos, el crani esfèric, «la fredor d'un cadàver i el tacte d'una serp». Sens dubte, una relació fascinant per a qualsevol adolescent avorrit de llegir llibres sobre pares divorciats o sobre els avatars sentimentals d'un estudiant enamorat d'una companya de classe.

4.3 Activitats

ACTIVITAT 1

Compara i valora els diferents **recursos de connexió** dins de cada un dels grups d'oracions següents.

1	El seu espòs només era amable envers ella.
2	El seu espòs només era amable amb ella.
3	El seu espòs només era amable enfront d'ella

4	La protagonista de l'obra se'ns mostra com una dama forta, dominant envers la relació amb el seu espòs.
5	La protagonista de l'obra se'ns mostra com una dama forta, dominant en la relació amb el seu espòs.

6	Tot i que tenia els ulls oberts, no hi veia gens.
7	Tot i que tenia els ulls oberts, però no hi veia gens.
8	Encara que tenia els ulls oberts, no veia res.

9	El ministre propugna una política repressiva com a mitjà de defensa envers el terrorisme.
10	El ministre propugna una política repressiva com a mitjà de defensa enfront del terrorisme.
11	El ministre propugna una política repressiva com a mitjà de defensa cap al terrorisme.

12	Com que els altres van haver de pagar pel que en Joan havia fet, ell es va quedar impassible.
13	Tot i que els altres van haver de pagar pel que en Joan havia fet, ell es va quedar impassible.

14	La situació de les comunicacions, a nivell de transports, a Catalunya és indigna.
15	La situació de les comunicacions, pel que fa als transports, a Catalunya és indigna.
16	La situació de les comunicacions a Catalunya, pel que fa als transports, és indigna.

17	La visió de la protagonista per part de l'Albert evoluciona fins que al final, en el desenllaç, on arriba a adorar-la.
18	La visió de la protagonista per part de l'Albert evoluciona fins al final, en el desenllaç, on arriba a adorar-la.
19	La visió de la protagonista per part de l'Albert evoluciona fins al final, en el desenllaç, arriba a adorar-la.
20	La visió que l'Albert té de la protagonista evoluciona fins al final, on arriba a adorar-la.

ACTIVITAT 2

Canvia les xifres per les formes (**conjuncions** i **connectors**) que hi ha a la taula de sota el text.

El llenguatge només admet algunes combinacions de sons. A la música, **1**, qualsevol combinació de notes és, en principi, possible: totes les ordenacions que realitzem amb els quatre sons del nostre exemple cauen dins l'àmbit musical. Aquí la barrera del significat no existeix: qualsevol successió de notes pot constituir una “frase” musical. Podem definir la música, **2**, com un discurs sonor no significatiu; amb això volem dir que, **3** el mecanisme que governa la formació d'una melodia és idèntic al de la formació d'una frase, no ho és el seu procés de significació: no hi ha cap combinació de notes que sigui capaç de designar paraules com ara “taula”, “persona”, etc.

Part de l'emoció estètica que la música ens produeix neix d'aquesta contradicció: **4** s'estructura sobre la mateixa base que les paraules, no se sotmet al seu mecanisme de designació. La música és aquell idioma del qual no tindrem mai un diccionari **5** no significa res. A la música, la inexistència del significat no és una incapacitat sinó, **6**, la font de la seva riquesa evocativa.

BEN AL CONTRARI	SI BÉ	PERQUÈ	TANMATEIX
EN CANVI	DONCS	PERÒ	PER TAL QUE
MALGRAT QUE	AIXÍ DONCS	TOT I QUE	PER EXEMPLE
PER TAL COM	FINALMENT	ENCARA QUE	ÉS A DIR

ACTIVITAT 3

El text següent té, entre d'altres, diferents **problemes de cohesió**. Detecta'ls i soluciona'ls (tingues en compte que hi ha més d'una solució possible).

Una distracció del conductor va provocar l'accident d'autobús a Sòria

FRANCISCO FORJAS, Valladolid

Una distracció del conductor del camió. Aquesta és la conclusió de l'informe oficial elaborat sobre l'accident de trànsit de Sòria on van morir, el 7 de juliol passat, 27 persones, la majoria joves d'entre 14 i 17 anys que es dirigien a La Aguilera a Burgos, des de les localitats catalanes de Villadecamps i Ripollet, que es va donar a conèixer ahir.

L'informe, elaborat a Saragossa per l'Institut d'Investigació sobre Reparació de Vehicles (un dels elements principals en la instrucció judicial), que es va donar a conèixer ahir, reconeix també allò que va ser avançat per aquest diari el 12 de juliol passat en el sentit que en el moment de la col·lisió el mòbil del conductor del camió estava rebent una trucada, sense que s'hagi pogut determinar si era per al conductor o el seu acompanyant, que també va resultar ferit en el XOC.

Traduït del diari *El País*, 1 d'octubre del 2000.

ACTIVITAT 4

El text 1 és el fragment inicial d'un comentari acadèmic sobre el text 2, extret de les *Memòries* de Josep Maria de Sagarra. Detecta els **problemes de cohesió** del primer i proposa-hi una solució.

TEXT 1

El tema d'aquesta narració és el col·legi on el van portar per primer cop, explicat en el primer paràgraf.

El segon i tercer paràgraf presenta la descripció del col·legi, una descripció exhaustiva, eficient i aclaridora.

La narració s'estructura en capítols. Aquest fragment és l'inici del segon capítol, cosa que ens fa pensar que segueixen més paràgrafs a continuació. A més, al fer esment de l'edat que tenia, cinc anys, ens fa pensar que pertany a un capítol de l'inici del llibre.

TEXT 2

II

La tardor de l'any 1899, quan jo en tenia cinc d'estirats, em varen dur a aprendre de lletra en un col·legi situat a la Ronda de Sant Pere, número 26, principal, que es deia Colegio de S. Estanislao de Kostka i que dirigia don José Corretger.

El local estava format per una mena de sala i alcova. A la sala hi havia una vintena de pupitres destinats als grandets i a l'alcova n'hi havia vuit o deu que ocupava la menudalla; nens de cinc a sis anys, la majoria dels quals, per certes exigències íntimes, necessitaven anar acompanyats per donya Eulàlia Sagrera de Corretger, l'esposa de don José.

El local dels grandets estava decorat pels següents elements: un sant Josep de pasta, policromat; un sant Lluís de la mateixa matèria; un sant Estanislau, si fa no fa; els cromos de l'Antic i del Nou Testament envaint tot un pany de paret, uns quadres amb diferents animals i llur econòmica aplicació i encara uns quadrets amb models d'escriptures gòtica i anglesa.

Josep Maria de SAGARRA, *Memòries* (Barcelona: Aedos, 1954, p. 194).

5. Puntuació

5.1 Teoria

Podem distribuir el conjunt dels **signes de puntuació** en *signes primaris* (punt final, punt i a part, i punt i seguit) i *signes secundaris* (punt i coma, dos punts, coma, guions i parèntesis, i punts suspensius). Els primers operen a l'exterior de l'enunciat, mentre que els segons operen a l'interior de l'enunciat perquè delimiten segments que formen part de segments més complexos. La taula següent explica i exemplifica les funcions dels **signes secundaris**.

Signes secundaris	Funcions	Exemples
Punt i coma	Delimita segments entre els quals hi ha una relació de proximitat: tots els segments formen part de l'expressió del mateix esdeveniment (estat, procés, acció), argument o operació.	<i>Ahir vaig veure la Maria; estava alegre.</i>
	És el resultat del canvi de la coma (pel punt i coma) exigit per la juxtaposició d'elements que ja contenen comes.	<i>Ahir vaig veure la Maria; abans-d'ahir, el Manel.</i>
Dos punts	Anuncien un segment que és una enumeració sempre que el segment previ a l'enumeració sigui sintàcticament complet.	<i>Ahir vaig veure quatre amigues meves: la Maria, la Joana, la Pilar i l'Ester.</i>
	Anuncien un segment que és una explicació o un aclariment, un resum, una ampliació, una conseqüència o una causa d'allò expressat en el segment previ.	<i>Ahir vaig veure la Maria: vaig passar per la Facultat.</i>
Coma	Delimita un element adjunt, afegit; un incís, un element semànticament no restrictiu (és a dir, explicatiu); un element individual en una sèrie.	<i>Ahir vaig veure la Maria, que em va dir que li havien concedit la beca.</i>
	Marca canvis d'ordre (desplaçaments).	<i>Ahir la vaig veure, la Maria.</i>
	Marca elements elidits.	<i>Ahir vaig veure la Maria; abans-d'ahir, el Manel.</i>
Guions i parèntesis	Encapsulen informació que expressa un segon discurs, el qual se superposa al discurs de base.	<i>Ahir vaig veure la Maria —haviem quedat per dinar—, que em va dir que li havien concedit la beca.</i> <i>Ahir vaig veure tres amigues meves (la Maria, la Joana i la Pilar) que estudien a la Facultat.</i>
Punts suspensius	Indiquen omissió d'elements (per exemple, en una enumeració).	<i>Ahir vaig veure algunes amigues meves: la Maria, la Joana, la Pilar, l'Ester...</i>

Si en vols saber més: Josep M. Pujol i Joan Solà (1995) "Gramàtica de la puntuació", a Ortotipografia. Manual de l'autor, l'autoeditor i el dissenyador gràfic (Barcelona, Columna), p. 7-74.

Diferències entre les clàusules restrictives (no delimitades amb coma) i les clàusules no restrictives (delimitades amb coma).

RESTRICTIVES (especificatives)	NO RESTRICTIVES (explicatives)
<i>ELS AVIS QUE ES VAN MAREJAR VAN BAIXAR DE L'AUTOBÚS</i>	<i>ELS AVIS, QUE ES VAN MAREJAR, VAN BAIXAR DE L'AUTOBÚS</i>
La clàusula incideix en el nucli nominal (<i>avis</i>) o grup nominal (per exemple, <i>avis grassos</i>) i redueix (<i>restringeix</i>) l'extensió del conjunt d'elements designat (expressa una subclasse de la classe designada pel nucli). ↓	La clàusula incideix en el SN (<i>els avis</i>) i no redueix (<i>restringeix</i>) l'extensió del conjunt d'elements designat. ↓
L'antecedent és el nucli nominal o un grup nominal (sense els especificadors): <i>Els [avis que es van marejar] van baixar de l'autobús.</i>	L'antecedent és tot el SN: <i>[Els avis, que es van marejar], van baixar de l'autobús.</i>
La supressió de la clàusula altera les condicions de veritat del predicat principal: encara que sigui cert <i>els avis que es van marejar van baixar de l'autobús</i> , no ho és <i>els avis van baixar de l'autobús</i> .	La supressió de la clàusula no altera les condicions de veritat del predicat principal: si és cert tot el segment — <i>els avis, que es van marejar, van baixar de l'autobús</i> —, també ho ha de ser <i>els avis van baixar de l'autobús</i> .
No accepten noms propis ni pronoms personals: tant els uns com els altres denoten directament el referent (designen individus, no pas classes): <i>*La Maria que es va marejar va baixar de l'autobús</i> (llevat que segmentem en dues o més parts la individualitat <i>Maria</i>). <i>*Jo que em vaig marejar vaig baixar de l'autobús.</i>	Accepten noms propis i pronoms personals: <i>La Maria, que es va marejar, va baixar de l'autobús.</i> <i>Jo, que em vaig marejar, vaig baixar de l'autobús.</i>
No poden tenir com a antecedent una oració: <i>*Els avis es van marejar la qual cosa va provocar força maldecaps.</i>	Poden tenir com a antecedent una oració: <i>Els avis es van marejar, la qual cosa va provocar força maldecaps.</i>
Poden construir-se en subjuntiu (mode que confereix a l'antecedent un valor inespecífic): <i>El conductor va dir que els avis que no es maregessin tindrien premi.</i>	No poden construir-se en subjuntiu: <i>*El conductor va dir que els avis, que no es maregessin, tindrien premi.</i>
Poden tenir un antecedent inespecífic (és a dir, no referencial o no extensional): <i>No conec cap avi gras que no es maregi.</i>	No poden tenir un antecedent inespecífic: <i>* No conec cap avi gras, que no es maregi.</i>
En el mode oral	
La clàusula no forma grup fònic propi: l'entonació entre l'antecedent i la clàusula és <i>continua</i> (perquè la clàusula forma un tot amb l'antecedent, completat posteriorment pels especificadors).	La clàusula forma grup fònic propi: l'entonació entre l'antecedent i la clàusula és <i>discontínua</i> .

Elaborat a partir de José María Brucart (1999) —apartat 7.1 de *Gramàtica descriptiva de la lengua española* (Madrid, Espasa Calpe)— i Joan Solà (2002) —apartat 21.1.2.1 de *Gramàtica del català contemporani* (Barcelona, Empúries).

5.2 Activitats

ACTIVITAT 1

Els segments en negreta de les oracions següents són clàusules de relatiu. Algunes d'aquestes clàusules són no restrictives (explicatives) i, per tant, han d'anar entre comes. Detecta-les i afegeix-hi les comes. Tingues en compte que hi ha clàusules que admeten tant una interpretació no restrictiva com una interpretació restrictiva.

- 1 Els candidats de menys de divuit anys **QUE NO TENEN EL CARNET DE CONDUIR** tenen poques possibilitats de ser elegits.
- 2 Els cambrers **ALS QUALS DONAVA PROPINA PER ENDAVANT** solien atendre'l bé.
- 3 El text **QUE ESTEM ANALITZANT** no és el típic text narratiu **LA INTENCIÓ BÀSICA DEL QUAL ÉS CONTAR UNS FETS DETERMINATS**.
- 4 Els estudiants **QUE NO APROVIN** s'hauran de tornar a examinar.
- 5 La filla **QUE VIU A CASTELLÓ** és gerent d'una gran empresa.
- 6 Un cas especial és el secretari general de la Presidència **QUE, SI BÉ TÉ RANG DE SECRETARI GENERAL, ACTUA COM UN CONSELLER**.
- 7 Els soldats **QUE NO DUIEN ARMES** van haver de fugir cames ajudeu-me.
- 8 M'he comprat una tenda **QUE TÉ UNA CAPACITAT PER A SIS PERSONES**. La tenda **QUE ÉS DE COLOR BLAU** passarà una prova de foc durant la travessa **QUE FAREM AQUEST ESTIU**.
- 9 El Barça i el Reial Madrid es van enfrontar ahir al Camp Nou **ON** malgrat les dificultats **QUE VA TENIR LA DEFENSA L'EQUIP BLAUGRANA VA ACABAR GUANYANT PER DOS GOLS A ZERO**.

ACTIVITAT 2

Alguns dels segments en negreta de les oracions següents són no restrictius (explicatius) i, per tant, han d'anar entre comes. Detecta'ls i afegeix-hi les comes. Tingues en compte que hi ha segments que admeten tant una interpretació no restrictiva com una interpretació restrictiva.

- 1 El grup **MISHIMA** ha tret un nou disc.
- 2 Les revistes **DE PUBLICACIÓ SETMANAL** seran descartades.
- 3 L'Anna està morena **COM LA SEVA MARE**.
- 4 Carles Puigdemont **PRESIDENT DE LA GENERALITAT** ha tancat l'acte.
- 5 Els llibres de text hi cabran; els diccionaris **MÉS GRUIXUTS** no.
- 6 La revista *El Temps* **DE PUBLICACIÓ SETMANAL** s'edita al País Valencià.
- 7 Volen visitar la Catalunya **INTERIOR**.
- 8 Ha inaugurat les obres l'alcaldeessa de Barcelona **ADA COLAU**.
- 9 Ha fet la feina **COM VOLIA**.
- 10 A Ottawa **LA CAPITAL DEL CANADÀ** és on hi ha hagut les nevades més intenses.

Les activitats 1 i 2 de l'apartat 5.2 han estat elaborades a partir de Neus Nogué i Xavier Fargas, “¿Podem ensenyar a puntuar? Alguns criteris bàsics”, *Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura* 20 (2000: 27-41).

ACTIVITAT 3

Puntua el text següent. Tingues en compte que, a més de comes i punts, també hi has de posar punts i coma, dos punts i parèntesis. En el primer paràgraf, les xifres t'indiquen els llocs on cal escriure algun signe.

Les modernes ciències humanes han proposat diversos models interpretatius de la dinàmica sexual humana **1** de forma molt general **2** es pot fer la distinció entre models que assenyalen l'origen primordialment intern del conflicte psíquic associat a la socialització de la sexualitat **3** i models que consideren que el conflicte correspon a causes externes **4** Freud **5** dins del primer dels dos models esmentats **6** assenyala el paper central de la libido i les seves fases d'evolució **7** dels seus estudis es dedueix la funció inevitable d'un cert control de la sexualitat per fer viable la societat **8** així com el risc que la repressió pot abocar a la neurosi **9** modernament **10** Klein i Lacan han matisat les teories de Freud.

Entre els qui opten per atribuir a la repressió social l'origen de qualsevol conflicte associat a la sexualitat destaquen Reich i Marcuse el primer insisteix en el fet que la neurosi caracterial és provocada per la repressió de la sexualitat instaurada per la societat i Marcuse preconitza la reconciliació d'Eros i la civilització hom fa notar freqüentment que la relació entre opressió social i repressió sexual és real però no tan rectilínia com creia Reich sinó més complexa i contradictòria.

Cal retenir en qualsevol hipòtesi el delicat equilibri que exigeix la coordinació entre la dinàmica psíquica personal i la regulació social el món del treball de la llei de la política de l'economia etc. en els comportaments relatius al sexe.

Elaborat a partir de l'article "sexualitat" de la Gran Enciclopèdia Catalana

ACTIVITAT 4

Planteja't, per a cadascun dels requadres del text següent, si hi ha d'haver un signe de puntuació i, en cas afirmatiu, quin ha de ser.

Si partim de la noció clàssica d'objectivitat que es construeix sobre el supòsit d'una separació total entre subjecte i objecte cosa que permetria obtenir coneixement autonomitzat del subjecte que l'ha aconseguit o que en disposa s'ha de dir que la sociologia no pot atènyer aquest estatut d'objectivitat tanmateix aquesta noció clàssica en què l'objectivitat es basteix sobre l'anul·lació del subjecte ja ha estat qüestionada des de les ciències de la naturalesa el principi d'objectivitat que consisteix a "treure la nostra mirada del procés de veure" ha estat discutit des de la física pel principi antròpic que sosté que "la presència d'observadors a l'univers imposa constriccions no solament a la posició temporal d'aquests, sinó també al conjunt de propietats del mateix univers" (Barrow i Tipler, 1986).

El principi antròpic en definitiva suggereix que l'única manera d'objectivar és des del *logos* des de la raó des del pensament per bé que aquest mateix pensament forma part d'allò que s'observa en un cert sentit el principi antròpic situa les ciències de la naturalesa al mateix nivell de les dificultats epistemològiques que fins ara s'havien considerat específiques de les ciències socials.

És indispensable doncs revisar el concepte clàssic d'objectivitat i substituir-lo per un altre que estigui fonamentat en l'explicitació de la relació entre el subjecte que coneix i l'objecte que és conegut i substituir la idea d'objectivitat estàtica per la noció de procés d'objectivació en el primer cas es tractaria d'una banda de fer explícit i transparent el punt d'observació des del qual es percep la realitat i de l'altra de prendre consciència en la mesura que es pugui dels propis prejudicis per tal de neutralitzar-ne els efectes i aconseguir una certa neutralitat valorativa pel que fa al segon cas aquest procés d'objectivació seria el resultat d'una triple acció primer de trencar amb el sentit comú ordinari després de trencar amb la mateixa teoria científica i tercerament de fer transparent la relació de l'investigador amb l'objecte estudiat.

Fragment lleugerament manipulat de Salvador Cardús (coord.) (1999), *La mirada del sociòleg* (Barcelona: EdiUOC i Proa, cap. 6).

ACTIVITAT 5

Puntua el text següent.

França una lliçó de periodisme

Algun dels grups que dominen el periodisme espanyol ha defensat públicament la idea que la divulgació de cintes magnetofòniques que contenen converses privades és un exemple de llibertat d'expressió al mateix temps a França la publicació d'unes fotografies sobre la vida personal de François Mitterrand ha reobert el debat entorn dels límits entre el deure d'informar i el dret a la intimitat potser *Paris Match* ha publicat la fotografia on es veu Mitterrand acompanyat de la seva filla natural a partir d'una indiscreció volguda pel mateix president però l'important és el tractament que s'ha donat a la notícia i el debat que ha provocat la majoria dels mitjans de comunicació inclosos la ràdio i la televisió han optat per tractar aquesta qüestió d'una manera discreta entenent que no es tracta ni de bon tros d'un afer important per als interessos de França i sempre posant l'èmfasi en la irregularitat que suposa que Mitterrand hagi mantingut una segona família a càrrec de l'erari públic com sembla que ha passat alguns diaris fins i tot han explicat les discussions que hi ha hagut als consells de redacció sobre l'enfocament que calia donar a aquesta notícia a l'Estat espanyol hi ha testimonis abundants d'actuacions periodístiques totalment diferents des de fotografies que s'han utilitzat per provocar divorcis i trencaments financers fins a acusacions no provades sobre actuacions presumptament il·legals de familiars de polítics tot això és inconcebible a França i en general a qualsevol societat amb una tradició democràtica arrelada on els mitjans de comunicació seriosos són els primers a intentar situar el debat polític sempre complex en el terreny que li és propi.

Elaborat a partir d'un editorial del diari *Avui*

II. GRAMÀTICA NORMATIVA

1. Ús de les preposicions

1.1 La preposició *a* davant del CD i el CI

A/ En català (i en la resta de llengües romàniques tret del castellà) el **complement directe** (CD) va sense preposició (vegeu, però, el punt B):

[1] *Van detenir el propietari de l'empresa*

En castellà, en canvi, el CD animat i específic va amb la preposició *a*:

[2] *Detuvieron al propietario de la empresa*

Les proves per reconèixer el CD són la passivització ([3]) i la pronominalització per *el*, *la*, *els*, *les* quan el CD està format per un sintagma nominal determinat ([4]-[7]):

[3] *El propietari de l'empresa va ser detingut*

[4] *El van detenir (el propietari de l'empresa)*

[5] *La processaran (la ministra de Sanitat)*

[6] *Els processaran (aquests ministres)*

[7] *Les van detenir (les propietàries de l'empresa)*

B/ Hi ha casos que afavoreixen l'ús de la preposició *a* en el CD. Es tracta de construccions (a) en què el CD designa una o més persones per mitjà d'un element pronominal [8] i (b) en què s'altera l'ordre bàsic dels constituents oracionals (bàsicament, amb interrogatius, exclamatius i relatius), especialment si el canvi d'ordre pot provocar ambigüïtat [9]:

[8] *Em volen invitar a mi, però també a tu / D'un temps ençà critica (a) tothom / Han interrogat (a) cadascú per separat / Serviré (a) qualsevol dels components del grup*

[9] *A qui estima la mare? / A quin jugador triarà en Miquel? / A quantes persones atenen diàriament, en aquest servei? / Mireu a qui fotografia la Cristina! / Hem parlat amb en Pau, a qui resulta que coneixeu tots en aquest poble / Coneixes la persona a qui ha contractat l'Anna? / Van jutjar els enemics, als quals havien vençut // A molts escriptors això els irrita / Aquestes cabòries no els afecten, als altres mortals / A les teves germanes, les duran en cotxe*

C/ El **complement indirecte** sempre porta la preposició *a*. El podem reconèixer perquè en singular se substitueix pel pronom *li* (*els* en plural)

[11] *Han donat un permís al condemnat/a la condemnada. → Li han donat un permís*

[12] *Han donat un permís als condemnats/a les condemnades. → Els han donat un permís*

Si en vols saber més: apartat 19.3.2 i capítol 21 de la GIEC (2016)

Posa la preposició a quan calgui.

1. Hem portat un llibre ___ l'Anna.
2. Citaran ___ les dones de 50 a 64 anys perquè es facin una revisió mèdica.
3. Aquesta mesura no inclou ___ls més grans de 18 anys.
4. Gerard va fer notar clarament ___ l'àrbitre que l'havien tirat a terra.
5. Thomas Hamilton va matar ___ setze nens i nenes i ___ una professora.
6. El detingut va dir ___ la Policia que ell no tenia res a veure amb el crim.
7. L'acusada va dir que no havia pogut perdonar mai això ___l seu marit.
8. Aquesta llei afecta ___ les persones amb problemes de mobilitat.
9. Garcia acusa ___ la direcció de l'empresa d'improvisar constantment.
10. El jutge deixa en llibertat ___ nou detinguts pels incidents de la Rambla.
11. El Congrés reclamarà amb urgència ___l Banc d'Espanya els informes tècnics necessaris.
12. Els sindicats demanaran ___ l ministre una altra negociació.
13. La consellera de Justícia confirma ___ la premsa que canviarà ___l director general de Presons aviat.
14. Líbia informa ___l Govern britànic sobre la seva ajuda a l'IRA.
15. L'anticicló afectarà ___ tot Catalunya.
16. Han aconsellat ___ l'Ajuntament de Bilbao que augmenti les mesures de seguretat.
17. Una exposició recorda ___ls exiliats catalans de la Guerra Civil.

1.2 Elisió i manteniment o alternança de preposicions

ELISIÓ (columna 3)

MANTENIMENT (columna 2, dues primeres files)

ALTERNANÇA (columna 2, dues darreres files)

	1	2	3
Contextos immediats	SN	Infinitiu	Conjunció <i>que</i>
Preposicions			
<i>a</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	
<i>de</i>	<i>de</i>	<i>de</i>	
<i>en</i>	<i>en</i>	<i>en // a, de*</i>	
<i>amb</i>	<i>amb</i>	<i>amb // a, de*</i>	

* *a, de* és preferible en els registres formals

Exemples (a partir de *pensar* = ‘recordar-se’):

- [1] Ja has pensat **en** les claus? (SN)
- [2] No podem entrar perquè no he pensat **en/a/d’**agafar les claus (infinitiu)
- [3] La mare no pensa mai (*en) **que** m’ha de deixar diners (conjunció *que*)

ALGUNES OBSERVACIONS SOBRE LA TAULA

1/ ELISIÓ DE LA PREPOSICIÓ

1.1/ ENTORNS EN QUÈ ES DÓNA L’ELISIÓ DE LA PREPOSICIÓ

Complement de verb (règim)	No m’acostumo (* <i>a</i>) <i>que mengin bledes al meu costat</i>
Complement de nom	No m’acostumo a la idea (* <i>de</i>) <i>que em deixis</i> El professor mostra interès (* <i>en</i>) <i>que els alumnes aprenguin</i>
Complement d’adjectiu	Estic orgullós (* <i>de</i>) <i>que hagi aprovat totes les assignatures</i>
Complement d’adverbi	Independèntment (* <i>de</i>) <i>que els indemnitzin, ...</i>
Complement de preposició	Ho vaig saber abans (* <i>de</i>) <i>que m’ho diguessin</i> No ha parat de treballar des (* <i>de</i>) <i>que va sortir del jutjat</i>
Locució prepositiva	A part/banda (* <i>de</i>) <i>que el whisky no m’agrada, se’m posa molt malament</i>

1.2/ ALTERNATIVES A L'ELISIÓ DE LA PREPOSICIÓ

Quan la construcció sense preposició i amb *que* resulta forçada, cosa que s'esdevé sobretot en el cas de la preposició **a**, es pot recórrer a altres construccions (intercalació entre la preposició i la conjunció d'un SN [4] o d'una subordinada d'infinitiu [5] i substitució de la subordinada substantiva per una construcció final o una subordinada d'infinitiu [6] o per un SN [7]):

[4] No renunciem **al dret que** puguem triar les vacances (*en lloc de* No renunciem **que** puguem triar les vacances). Es basa **en la idea / l'argument / el fet que** els periodistes no hi van ser convidats (*en lloc de* Es basa **que** els periodistes no hi van ser convidats).

[5] Els conductors del transport escolar han contribuït **a intentar / fer que** els nens no s'esverin (*en lloc de* ... han contribuït **que** els nens...).

[6] L'escrit és una crida **perquè** la gent s'organitzi (*en lloc de* ...una crida **que** la gent...). No renunciem al dret a **poder** triar les vacances (*en lloc de* ... al dret **que** puguem...).

[7] La propagació del foc va ser deguda **al vent** que feia (*en lloc de* ...va ser deguda **que** feia vent).

1.3/ COMPORTAMENT D'ALTRES LLENGÜES RESPECTE DEL CONTACTE ENTRE LA PREPOSICIÓ I LA CONJUNCIÓ *QUE*: el francès i l'italià tampoc admeten el contacte entre la preposició i la conjunció *que*:

Català	5	Em sento molt honrat (*de) que X pensi això de mi
	6	Va insistir (*en) que li donessin les claus del pis
Francès	5'	Je suis très honoré (*de) que X pense cela de moi
	6'	Il a insisté <i>sur le fait qu'</i> on lui donne les clés de l'appartement
Italià	5''	Mi sento molto onorato <i>per il fatto che</i> X pensi ciò di me
	6''	Insistette <i>che</i> gli dessero le chiavi di casa

2/ MANTENIMENT I ALTERNANÇA DE PREPOSICIONS

Davant d'infinitiu, els verbs *afanyar-se*, *tardar*, *trigar* o *entretenir-se* tendeixen a emprar **a** en lloc de **en** fins i tot en registres informals: *Afanya't a beure't la llet*; *Has tardat massa a tornar*; *A l'estiu, el sol triga a pondre's*; *S'entretenia a brodar-hi les inicials*.

Davant d'infinitiu, la preposició **amb** es manté en predicats simètrics del tipus *tenir relació* i *tenir a veure*: *Haver fet un curs de cuina no té {relació / res a veure} **amb** ser bon cuiner*.

Els predicats *haver-n'hi prou*, *tenir-ne prou*, *bastar* o *fer* (en el sentit de ‘ser suficient a algú’) solen aparèixer en oracions que contenen un adjunt oracional que pren un sentit causal o condicional: **Amb** *escoltar el partit per la ràdio*, {*n'hi ha prou / en vam tenir prou / bastarà / ja farem*}.

Tant *haver-n'hi prou* com *tenir-ne prou* poden aparèixer en dues construccions de significats diferents:

(1) *Ja n'hi ha prou, d'insults* (en què el pronom *en* està relacionat amb l'element quantificat per *prou*)

(2) *No n'hi ha prou {amb una nota escrita // **amb/de ser** atent // trucant-li} per a fer-lo content* (en què la construcció entre claudàtors actua com un adjunt condicional i un adjunt final expressa el nivell de suficiència).

Si en vols saber més: apartats 26.4.1 i 26.5.2 de la GIEC (2016)

1. Omple els buits, si cal, amb la preposició adequada.

1. Es resigna _____ la seva sort
 _____ haver-se de quedar aquí
 _____ que no li reconeixin els mèrits

2. Vam quedar _____ allò
 _____ que hi tornaríem l'estiu vinent
 _____ tornar-hi al cap d'un any

3. En Jordi té por _____ aquella figura de fusta
 _____ quedar-se tot sol a casa
 _____ que el deixin tot sol

4. El felicitarem abans _____ la recepció oficial
 _____ que comenci l'acte
 _____ començar la sessió

5. Ja n'hi ha prou _____ sentir-lo tocar el saxo!
 _____ que cada nit ens toqui el saxo!
 _____ serenata!

2. Omple els buits, si cal, amb la preposició adequada.

1. Les mesures de reinserció poden tardar anys ____ donar fruits.
2. El Síndic de Greuges planteja en el seu informe la possibilitat ____ que haver estudiat a l'Estat espanyol sigui avantatjós per als adolescents estrangers.
3. Des ____ que han arribat al poder, la població està més espantada que mai.
4. Hi ha unanimitat ____ considerar que hi ha hagut indefensió.
5. Tots han contribuït ____ que aquest episodi lamentable no hagi acabat en tragèdia.
6. L'última ____ intervenir va ser la presidenta.
7. En previsió ____ que no sigui considerada apta, ja prepara un recurs.
8. Volen esperar un temps ____ fer una altra manifestació.
9. No s'han trobat proves ____ que sigui ell el culpable.
10. L'acusada s'ha entestat ____ no voler declarar.
11. La innovació consisteix ____ obrir les fronteres a la banca europea.
12. Es van posar d'acord ____ no mostrar les discrepàncies en públic.
13. El president es va mostrar confiat ____ que les accions judicials no perjudicaran la imatge de Catalunya.
14. Confiaaven ____ que la notícia no transcendiria.
15. Tothom va felicitar l'alcalde abans ____ que comencés l'acte.
16. La ministra s'havia entossudit ____ tirar endavant el decret de les humanitats.
17. Les diverses administracions admeten la necessitat ____ que la policia prengui mesures.
18. Els jugadors del Barça estan segurs ____ que guanyaran.
19. Els primers ____ arribar van ser els convidats.
20. El joc consisteix ____ arribar a la meta abans ____ que els adversaris hagin sortit.
21. L'autor es complau ____ convidar-vos a la presentació.

3. Seguint el model, i sempre que sigui possible, construeix tres oracions que depenguin del mot en negreta.

Model: S'ha **oblidat**...

- a) de la seva cara
- b) de donar-me les claus
- c) que m'havia de donar les claus

1. La tasca **consisteix**...

- a) ...
- b) ...
- c) ...

2. En Lluís **renuncia**...

- a) ...
- b) ...
- c) ...

3. Sort que s'ha **adonat** a temps...

- a) ...
- b) ...
- c) ...

4. El secret **està**...

- a) ...
- b) ...
- c) ...

5. Estic molt **content**...

- a) ...
- b) ...
- c) ...

6. **Pensa**...

- a) ...
- b) ...
- c) ...

7. L'error **prové**...

- a) ...
- b) ...
- c) ...

8. En Jordi va **entossudir-se**...

- a) ...
- b) ...
- c) ...

9. Tots dos polítics **coincideixen**... a) ...
b) ...
c) ...

10. En Pere estava **segur**... a) ...
b) ...
c) ...

1.3 CD i CI + elisió i manteniment o alternança de preposicions

Omple els buits, si cal, amb la preposició corresponent. Per fer-ho, recorda les diferències entre el CD (sense preposició) i el CI (amb la preposició a) i les regles de l'elisió i el manteniment o alternança de preposicions.

Hi ha tres casos en què el buit no correspon a cap elisió de preposició; troba'ls.

1. No estem acostumats ____ que ens tractin d'aquesta manera.
2. Avui hem vist ____ls diputats molt contents.
3. S'han entossudit ____ sortir encara que plougui.
4. Semblen haver-se oblidat ____ que això no es pot fer.
5. Els jutges han cridat ____ l testimoni ____ declarar.
6. Els Estats Units volen ____ que el Grup dels Set contribueixi ____ pagar les despeses de la guerra.
7. Aquesta notícia ha trigat molt ____ difondre's.
8. No tenen interès ____ fer-ho bé.
9. Recordeu-vos ____ que ja us havíem avisat.
10. Sobretot, pensa ____ comprar el diari!
11. El Govern insisteix ____ demanar contenció salarial.
12. Ens exposàvem ____ que ens toqués una bomba de ple.
13. Tothom criticava ____ l'entrenador que hagués substituït ____ un defensa per un atacant.
14. No n'hi ha prou ____ anar ben protegit; és millor no sortir al carrer.
15. No us molesteu ____ disculpar-vos.
16. L'hem convençut ____ que no se'n vagi tan d'hora.
17. Han dit ____ la telefonista ____ que no els passi més trucades.
18. Havíem convidat ____ls afectats ____ presentar una denúncia, però s'han negat ____ fer-ho.
19. Donaran el premi ____ l'esportista que hagi batut més rècords.
20. El Govern demana ____ l'oposició ____ que mantingui el consens.

1.4 Les preposicions *per* i *per a*

Variació dialectal

Català oriental oral: usa només PER

Part del català occidental oral: usa PER i PER A

Estàndard: necessitat d'unificació; s'ha optat per mantenir la distinció entre PER i PER A. El quadre de sota presenta els valors més significatius associats a aquestes preposicions.

VALOR	PER	PER A
<i>Espacial</i>	<p>trajecte, ruta:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Va entrar <u>per</u> la porta de darrere · Han passat <u>per</u> allí <p>localització:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Tenia roba <u>per</u> tota la casa · Els papers han de ser <u>per</u> l'oficina 	<p>destinació (en complements de certs noms):</p> <ul style="list-style-type: none"> · He comprat dos bitllets <u>per a</u> París · Encara no ha eixit el vaixell <u>per a</u> Eivissa
<i>Temporal</i>	<p>localització:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Anirem a Barcelona <u>per</u> la Mercè · Lloguen l'apartament <u>per</u> un any 	<p>límit temporal posterior al moment de referència:</p> <ul style="list-style-type: none"> · He d'escriure un guió <u>per a</u> demà · Em va dir que ho volien <u>per a</u> més tard
<i>Altres valors</i>	<p>agent:</p> <ul style="list-style-type: none"> · El text fou acceptat <u>per</u> la ministra · S'ha deixat enredar <u>per</u> un veí seu <p>causa:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Tanquen dos mesos <u>per</u> reformes · L'ha aprovat <u>per</u> recomanació vostra <p>mitjà:</p> <ul style="list-style-type: none"> · No parleu tant <u>per</u> el mòbil <p>substitució:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Agafeu l'un <u>per</u> l'altre <p>distribució:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Toca a 30 euros <u>per</u> cap · Els buscaven casa <u>per</u> casa <p>freqüència:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Em telefona tres vegades <u>per</u> setmana <p>condicional:</p> <ul style="list-style-type: none"> · <u>Per</u> ella encara hi seríem <p>concessió (amb valor ponderatiu):</p> <ul style="list-style-type: none"> · <u>Per</u> vell que sigui, encara fa servei 	<p>destinació:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Fa uns peücs <u>per al</u> nadó · Compra una coberteria <u>per al</u> nou pis · Aquest líquid va bé <u>per a</u> les taques · Estudia <u>per (a)</u> metge <p>àmbit d'adequació d'una cosa:</p> <ul style="list-style-type: none"> · L'escola és molt lluny <u>per als</u> meus fills · Un dia és suficient <u>per al</u> trasllat <p>opinió:</p> <ul style="list-style-type: none"> · <u>Per (a)</u> nosaltres, és una bona solució <p>concessió:</p> <ul style="list-style-type: none"> · <u>Per (a)</u> les coses que menja, no està gras

GIEC, 2016, ps. 750-751

MOTS QUE REGEIXEN PER

- a) **verbs**: apostar (*apostem per la tenista més jove*), caracteritzar-se, decidir-se, delir-se, demanar, destacar, desviure's, distingir-se, esforçar-se, frisar, interessar-se, lluitar, maldar, mirar, optar, pregar, preguntar, singularitzar-se, vetllar, votar.
- b) **noms**: admiració (*senten admiració per Joan Fuster*), afecte, ambició, amor, atractiu, campanya, capacitat, curiositat, deliri, desfici, devoció, enveja, esforç, gust, inclinació, iniciativa, inquietud, interès, lluita, neguit, obsessió, opció, passió, preferència, preocupació, pressa, pruja, respecte, sensibilitat, tempativa.
- c) **adjectius**: interessat (*són persones interessades per la música clàssica*), desficiós, impacient.

PER i PER A + INFINITIU AMB VALOR FINAL: TRES OPCIONS**1/ Distinció entre PER i PER A**

PER	PER A
<p>en contextos agentius (l'oració principal o el sintagma nominal de què depèn l'infinitiu expressa una acció):</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Hi han acudit molts curiosos <u>per</u> saber què passava ·La telefonada del pare <u>per</u> ajudar-lo a traslladar els mobles... 	<p>en contextos no agentius:</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Fan falta voluntaris <u>per a</u> distribuir les cartes ·No trobo les eines <u>per a</u> reparar la porta ·És una proposta necessària <u>per a</u> aconseguir el que volem)
	<p>amb verbs d'acció si l'oració és passiva o impersonal:</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Els reglaments s'aproven <u>per a</u> complir-los
	<p>en el cas de predicats que, tot i ser agentius, s'acompanyen d'un adjunt final que indica l'ús o la destinació que es dona a una cosa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Emprarem tots els recursos que tenim <u>per a</u> resoldre el problema
	<p>en aquells casos en què el subjecte implícit de l'infinitiu no coincideix amb el de l'oració principal:</p> <ul style="list-style-type: none"> ·El general va enviar missatgers <u>per a</u> demanar ajuda al rei

2/ Ús exclusiu de **PER A**, d'acord amb els parlars que diferencien les dues preposicions (valencià, tortosí i la Franja).

3/ Ús exclusiu de **PER**, d'acord amb els parlars que només usen aquesta preposició (els orientals i part del nord-occidental).

PER + INFINITIU AMB VALOR CAUSAL

L'infinitiu amb valor causal és acceptable en la forma simple (1) quan pot ser parafrasejat per un infinitiu compost (*M'han multat per saltar-me un semàfor = ... per haver-me saltat...*), (2) quan el verb és copulatiu (o quasicopulatiu) o estatiu (*Això li passa per ser de ciutat; El van acomiadar per no dur corbata*), (3) quan hi ha correferència entre un element de la principal i el subjecte de l'oració d'infinitiu (*Us han seleccionat per tenir un bon currículum*) i (4) quan el subjecte de la principal és un subjecte pacient (*El gerent serà acomiadat per actuar negligentment*).

Si en vols saber més: apartats 19.3.5, 29.2.4 i 29.3.3 de la GIEC (2016)

Omple els buits amb *per* o *per a*. Tingues en compte que hi ha casos en què són possibles tant l'una com l'altra preposició (les oracions respectives tenen llavors significats diferents).

1. Aquest llibre és _____ l'Anna.
2. Hem comprat un llibre _____ l'Anna.
3. Manresa és una de les ciutats que s'estan preparant _____ l futur.
4. Ens han citat _____ explicar-nos les causes d'aquesta decisió.
5. Hi ha hagut molts detinguts _____ ls incidents de la Rambla.
6. Els accidents han estat provocats _____ la boira.
7. Ha vingut un professor _____ un altre.
8. _____ Nadal sempre van a esquiar.
9. _____ què ho fas, això?
10. Tots els partits han de lluitar _____ la justícia.
11. Les previsions _____ l'any que ve són optimistes.
12. Estaven interessats _____ l'ornitologia.
13. Els joves, _____ un creixement sostenible.
14. En Pau vol un jersei nou _____ la festa.
15. Ja t'ho enviaré _____ correu electrònic.
16. L'Administració hauria de finançar més pisos de lloguer _____ joves.
17. T'has reservat algun dia de festa _____ Nadal?
18. La van multar _____ superar el límit de velocitat.
19. Gràcies _____ haver-me avisat.
20. Gràcies _____ venir.
21. El van criticar _____ condemnar l'homosexualitat.

2. Ús dels pronoms

2.1 Pronoms febles

- **Formes**

A diferència dels pronoms forts (*jo, mi, nosaltres, tu, vosaltres, vós, vostè, vostès, ell, ella, ells, elles i si*), els pronoms febles es caracteritzen pel fet de ser inaccentuats i formar una unitat prosòdica amb el verb, al qual precedeixen o segueixen. La atonicitat típica d'aquests pronoms explica que estiguin sotmesos a un gran nombre de variacions formals i que presentin una forma **REFORÇADA** (*em parla*), una forma **ELIDIDA** (*m'ha parlat*), una forma **PLENA** (*va parlar-me*) i una forma **REDUÏDA** (*parla'm*). La taula següent recull tots els pronoms febles en les seves diverses **formes**:

DAVANT DEL VERB		DARRERE DEL VERB	
formes REFORÇADES	formes ELIDIDES	formes PLENES	formes REDUÏDES
davant de consonant	davant de vocal	darrere de consonant o gradual	darrere de vocal
em	m'	-me	'm
ens		-nos	'ns
et	t'	-te	't
us		-vos	-us
es	s'	-se	's
el	l'	-lo	'l
la	l' (la)	-la	
li		-li	
els		-los	'ls
les		-les	
ho		-ho	
en	n'	-ne	'n
hi		-hi	

- **Funcions**

La taula de la pàgina següent recull les **funcions sintàctiques** que poden fer els diferents pronoms febles. La taula és elaborada a partir de Júlia Todolí (2002), "Els pronoms", dins Joan Solà i altres (ed.), *Gramàtica del català contemporani* (Barcelona, Empúries), cap. 6, vol. 2, ps. 1.374-1.376.

FUNCIÓ SINTÀCTICA		PRONOM	SINTAGMA	EXEMPLES	
Subjecte		en [verbs inacusatius]	SN indefinit	(a1)	
CD	partitiu	en	SN indefinit	(a2)	
	personal	em, et, es, ens, us	SN introduït per “a”	(b1, b2)	
	definit	el, la, els, les	SN definit	(b3)	
	neutre	ho	oració, això/allò	(b4)	
CI		li/els; em/ens; et/us	SN introduït per “a”	(c1), (c2)	
Complement de règim		en	SP introduït per “de”	(d1)	
		hi	SP introduït per “a”, “en”, “per”	(d2)	
Complement del nom		en	SP introduït per “de”	(e1), (e2)	
Datiu	benefactiu	li/els; em/ens; et/us	SP introduït per “a”	(f1)	
	possessiu			(f2)	
	ètic			(f3)	
Locatiu (compte!: locatiu no és una funció sintàctica: comprèn les funcions Adjunt, CR i Atribut)	d'origen	en	SP introduït per “de”	(g1)	
	estàtic direccional de trajectòria	hi	SP introduït per “a”, “en”, “per”	(g2)	
				(g3)	
				SP dependent de les locucions preposicionals “a sota de”, “al costat de”, “al darrere de”, “al davant de”, “al damunt de”, etc.	(g4)
				(g5)	
Adjunt verbal (complement circumstancial)	de companyia instrumental de mitjà (causal)	hi	SP introduït per “amb” (“sense”), (“de”)	(h1)	
				(h2)	
				(h3)	
	final				(h4)
Adjunt oracional (adjunt lliure)	condicional				
	temporal				
	modal aspectual				
Impersonal		es	SVs agentius	(i1)	
		hi		(i2)	
Atribut		ho, en, hi	tots els sintagmes	(j1), (j2), (j3)	
Complement predicatiu		hi, en	SN, SAdj	(k1, k2)	
Complement de manera		hi	SAdv, SP	(l1), (l2)	
Inherent (formen verbs pronominals)		en, hi, ho, es, la/les		(m1), (m2), (m3), (m4), (m5)	

(a1) **N**'arriben, de turistes
(a2) Sabia tots els noms, però no **EN** recordava cap
(b1) **T**'he vist a l'estació, però tu no **M**'has vist a mi
(b2) No **S**'havia pentinat i feia molt mala cara
(b3) Sentia gelosia de Maria i **LA** vigilava constantment
(b4) Sabia que hi hauria vaga, però no **HO** volia dir
(c1) **ENS** enviaren la convocatòria per correu electrònic
(c2) Encara no **LI** hem parlat del viatge a Portugal
(d1) Era el seu aniversari, però tothom se'**N** va oblidar
(d2) No m'**HI** puc acostumar, a aquesta ciutat
(e1) Hi havia moltes flors i ens **N**'ha sortit un bon ram
(e2) Abans d'utilitzar aquest aparell, llegiu-**NE** atentament les instruccions
(f1) **ET** pintarem un quadre per al teu aniversari
(f2) **LI** ploraven els ulls de pelar cebes
(f3) **ENS** ha plogut tota la setmana
(g1) Van marxar a València i encara no **N**'han tornat
(g2) Van anar a la fira del llibre, però no **HI** van trobar el llibre que buscaven
(g3) La Lluïsa vol portar el fill a una escola privada, però el Jordi no l'**HI** vol portar
(g4) Avui passarem per aquest pont, però demà ja no **HI** passarem

(g5) Para la taula i posa-**HI** les flors al damunt
(h1) Amb el Joan no **HI** tornaré a viatjar mai més
(h2) Amb aquest mètode tothom **HI** aprèn molt
(h3) Amb llençols sintètics no **HI** puc dormir
(h4) De tuberculosi encara **HI** mor gent
(i1) **S**'han rebutjat totes les esmenes
(i2) A la sola **HI** posa el preu
(j1) No eren d'argent, però **HO** semblaven
(j2) De feliç me'**N** sento molt
(j3) No eren rics, però **HI** han esdevingut
(k1) Abans de l'operació mirava cansat, però ja no **HI** mira
(k2) Al Lluís el van nomenar president la setmana passada i a mi me'**N** nomenaran la setmana que ve
(l1) Els nens de la Marta es van portar bé, però els de l'Albert no s'**HI** van portar gaire
(l2) Abans caminava de gairell, però ara ja no **HI** camina
(m1) **LES** passaran magres
(m2) S'**HO** van passar molt bé
(m3) Se **N**'han anat de casa
(m4) Amb aquestes ulleres no **HI** veig gaire
(m5) En Pere **ES** dol de la feina

COMBINACIONS DE PRONOMS FEBLES QUE FAN DE CD I CI

(26) Portarà <u>el llibre a</u> en Joan/la Joana CD CI	(26) L' hi portarà CD CI
(27) Portarà la llibreta a en Joan/la Joana	(27) La hi / L'hi portarà
(28) Portarà els llibres a en Joan/la Joana	(28) Els hi portarà
(29) Portarà les llibretes a en Joan/la Joana	(29) Les hi portarà
(30) Portarà allò a en Joan/la Joana	(30) Li ho portarà / L'hi portarà
(31) Portarà tres llibretes a en Joan/la Joana	(31) Li'n / N'hi portarà tres
	<i>En els exemples (26)—(29), li → hi</i>
(32) Portarà <u>el llibre als nois/les noies</u> CD CI	(32) Els el portarà CI CD
(33) Portarà la llibreta als nois/les noies	(33) Els la portarà
(34) Portarà els llibres als nois/les noies	(34) Els els portarà
(35) Portarà les llibretes als nois/les noies	(35) Els les portarà
(36) Portarà allò als nois/les noies	(36) Els ho portarà
(37) Portarà tres llibretes als nois/les noies	(37) Els en portarà tres

1. Substitueix els segments subratllats per un pronom feble. Fes les modificacions que calgui.

1. Vam quedar en això.
2. Els professors accedeixen a les nostres peticions.
3. No es recorden mai dels favors.
4. Tots hem trobat la sopa salada.
5. Érem molt amics de l'Anna.
6. L'avió sortirà de Barcelona a les 12 del migdia.
7. Sempre duc diners a la butxaca.
8. Van robar totes les monedes a les dones.
9. La Magda ha comprat dues coques a la botiguera.
10. Diré a la seva mare que vingui.

11. Portaré els nois a casa.
12. Posarem el guisat al congelador quan estigui fred.
13. Porta el xumet als nens!
14. Amaga els xumets al nen, que ja és massa gran!
15. Porto les claus a les veïnes.
16. La feina no consisteix en això ni consistirà mai en això.

2. En les oracions següents, que hem extret (o adaptat) de textos reals (orals i escrits), els pronoms febles no s'utilitzen d'acord amb l'ús estàndard: o bé en falten, o bé en sobren, o bé s'utilitza una forma inadequada. En alguns casos, aquest ús inadequat dels pronoms altera la coherència semàntica del text. Fes les modificacions que calgui en cada cas.

1. Per tant, podem veure que els gratacels són molt beneficiosos per a les ciutats, ja que ajuden a acollir la nova població i li atorguen un atractiu que pot ser molt beneficiós econòmicament.
2. S'ha acabat la selectivitat. Milers de persones són les que han passat per ella.
3. Son pare a sobre de l'armari té una... una de pel·lícules! Té com deu, o dotze, o més.
4. Puja la pilota Puyol... Cap a Xavi que li torna.... Puyol... Messi.... La demana Neymar...
5. Però tu te'n recordes d'aquell dia que va haver aquell *pique*, no?
6. És una ciutat més cosmopolita pel sol fet de tenir grans edificis? Òbviament que no. Una ciutat n'és per la gent que s'hi dirigeix, que es queda, que passa.
7. Els gratacels són uns edificis de més de 28 m. d'alçària que no són gaire coneguts a Europa, però que cada vegada s'estan introduint més.

8. La construcció de gratacels ha estat mínima a Barcelona fins ara. Tenim pocs exemplars d'aquests repartits a l'atzar.
9. A Barcelona aquests gratacels es construiran on abans havien altres edificis, com per exemple fàbriques que encara que eren velles estaven en funcionament.
10. En consonància amb això, hi ha també raons ecològiques que em fan estar en contra.
11. Hom tendeix a comprar-se un apartament en un formidable gratacel a la Diagonal de Barcelona; això sí, creuant els dits perquè no edificuin un altre al davant mateix.
12. Aquestes grans construccions poden ser necessàries en llocs com Japó o Hong Kong, on l'espai és limitat i cal fer-hi habitatges per a tots els seus habitants.
13. Un altre emplaçament aprovat és la desembocadura del Besòs, on hi va tenir lloc el Fòrum de les Cultures l'any 2004.
14. Aquestes estructures donen aires de modernitat a les ciutats, ja que en elles s'apliquen noves tecnologies constructives i pertanyen a un art arquitectònic més actual.

3. Restitueix al text els 12 pronoms febles que li hem sostret.

Eren prop de les deu de la nit, ja havíem tancat i el grec era a la cambra de bany, on feia la seva neteja setmanal. Jo havia d'endur-me l'aigua a la meva habitació, disposar tot per afaitar-me i recordar-me de sobte que havia deixat el cotxe a fora. Sortiria i em quedaria al costat del vehicle per tal de fer sonar el clàxon si s'acostava algú. Ella s'esperaria fins que sentís que el seu home ja era a la banyera i aleshores, amb l'excusa d'anar a cercar una tovallola, entraria a la cambra i colpejaria des de darrere amb una mena de porra que jo havia engiponat amb l'ajuda d'una bossa de sucre i unes quantes boles d'acer lligades a l'extrem. De primer havíem convingut que encarregaria jo, però després ens semblà que si era ella qui entrava a la cambra de bany, el seu marit gairebé ni faria cas; en canvi, si entrava jo amb l'excusa que buscava la navalla d'afaitar, podia donar-se el cas que ell sortís de la banyera per tal d'ajudar-me a trobar. Bé, després d'haver agredit, tindria sota l'aigua fins que s'asfixiés. Aleshores deixaria l'aixeta una mica oberta, sortiria per la finestra i, per l'escala de mà que jo havia disposat arran del sostre del porxo, baixaria a trobar-me. Em donaria la porra i tornaria a la cuina. Jo ficaria de nou les boles a la caixa del cotxe, desfaria de la bossa, entraria el vehicle, pujaria a la meva cambra i començaria a afaitar-me. Ella s'esperaria fins que l'aigua comencés a filtrar-se a la cuina, i aleshores em cridaria. Esbotzaríem la porta del bany, trobaríem i cridaríem un metge. Em semblava que faria l'efecte com si hagués rrelliscat per la banyera, on, després de donar-se un cop, s'havia negat. La idea vaig treure d'un retall de diari en el qual algú deia que la majoria d'accidents tenen lloc a la cambra de bany.

Adaptat de la novel·la de J.M. Cain *El carter sempre truca dues vegades*.

2.2 Pronoms relatius

Quan una oració de relatiu amb funció de complement de nom comença amb preposició, darrere de la preposició hi va el pronom tònic *què* (per a coses) o *qui* (per a persones):

El text a què et refereixes encara no s'ha aprovat
La persona en qui es va fixar la fiscal és de Madrid

Aquestes oracions també són correctes amb el pronom relatiu compost (article + *qual*):

El text al qual et refereixes encara no s'ha aprovat
La persona en la qual es va fixar la fiscal és de Madrid

Incorreccions freqüents

1. En els casos anteriors, és incorrecte usar el pronom relatiu àton *que*:

* *El text al que et refereixes encara no s'ha aprovat*
 * *La persona en la que es va fixar la fiscal és de Madrid*

2. També és incorrecte ometre la preposició quan és regida pel verb de l'oració de relatiu:

* *Les dades que disposem no permeten fer cap previsió*
Les dades de què disposem no permeten fer cap previsió

3. A les oracions restrictives en què el pronom relatiu no va precedit de preposició, el pronom relatiu simple no es pot substituir pel compost.

* *El text el qual vam presentar ahir encara no s'ha publicat*
El text que vam presentar ahir encara no s'ha publicat

1. Transforma les oracions següents passant al davant la paraula subratllada amb l'article determinat (el/la/els/les). L'oració que en resulti tindrà un pronom relatiu.

Ex. *Em referia a un problema difícil de resoldre.
El problema a què em referia és difícil de resoldre.*

1. Ens referim a una lei ambigua.
2. L'àrbitre s'ha dirigit a un jugador que no havia fet cap falta.
3. Pensem en un polític molt polèmic.
4. Ens dediquem a una professió molt compromesa.
5. El Reial Madrid està interessat en un entrenador totalment desconegut.
6. A vegades ens fixem en coses poc importants.
7. Hem tingut accés a un testimoni molt interessant.
8. Ens dirigíem a uns carrers molt solitaris.
9. Aquesta empresa sempre confia en professionals poc especialitzats.
10. Hem accedit a una part de la ciutat que és molt poc segura.
11. Hem parlat amb una persona molt important.
12. La presidenta del Parlament s'ha entrevistat amb un escriptor molt famós.

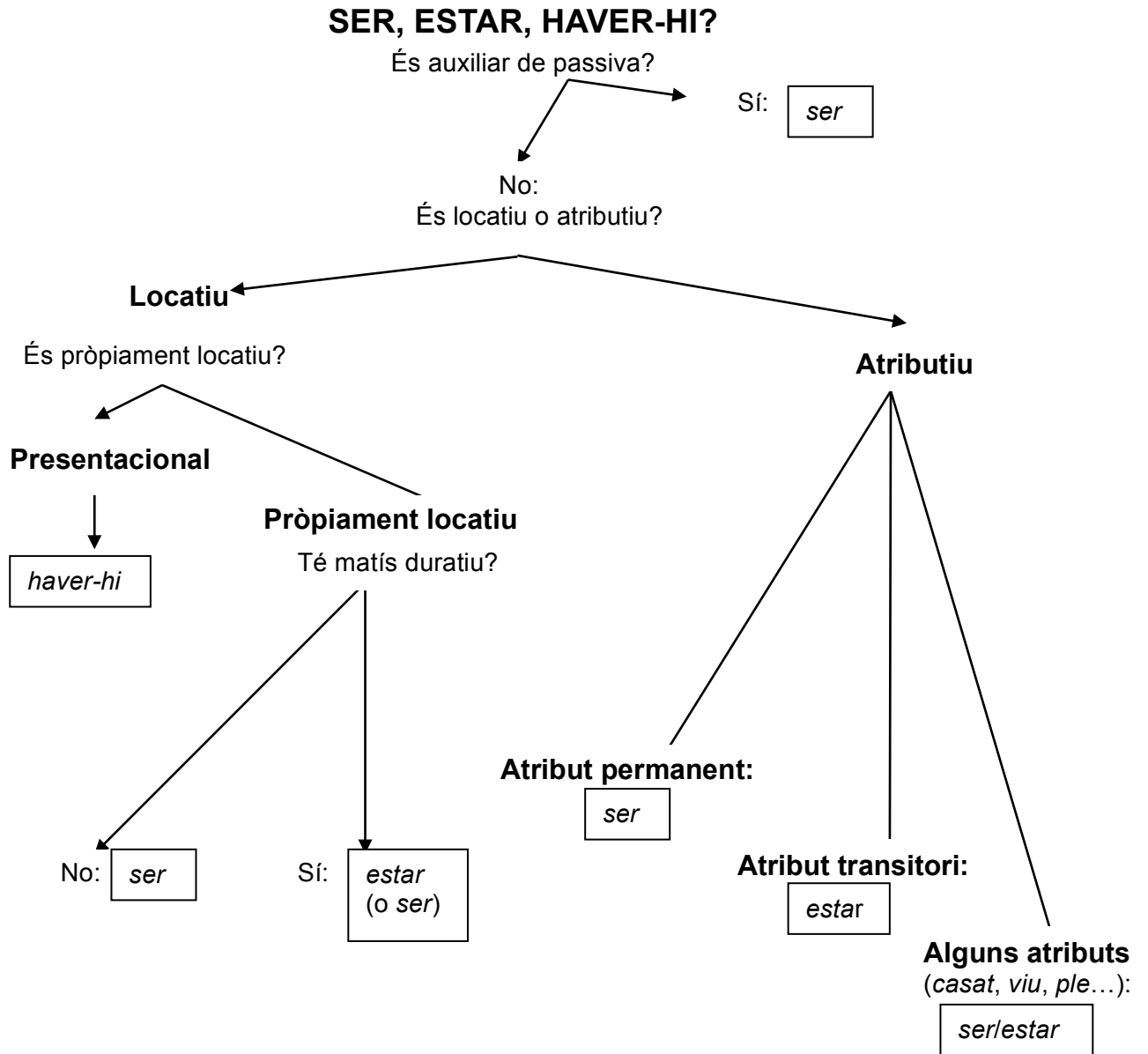
2. Omple els buits amb una preposició, si cal, i un pronom relatiu.

Ex.: *Les inversions en què confiava el Govern mesos enrere trigaran a arribar.*

1. Aquest executiu, _____ Telefónica volia renovar el contracte, ha "fitxat" per una altra empresa.
2. A l'aeroport no han arribat els avions nous _____ parlen els diaris d'avui.
3. L'acord _____ han arribat la Generalitat i els sindicats permetrà equiparar els mestres als altres funcionaris.
4. El problema més important _____ s'haurà d'enfrontar l'organització és el mal temps.
5. El judici _____ ens hem referit abans va ser polèmic.
6. El Reial Madrid és l'equip _____ els àrbitres han indicat menys penals en contra aquesta temporada.
7. La llei _____ es prohibeix fumar als restaurants és molt difícil d'aplicar.
8. És difícil que els treballadors acceptin l'esforç _____ els obliga la política econòmica proposada pel Govern.
9. Camats, _____ un retard de l'avió ha impedit assistir a l'acte d'avui, arribarà aquest vespre a Barcelona.

3. Ús d'algunes formes verbals

3.1 *Ser, estar i haver-hi*

Els usos locatius: síntesi

Construcció	Verb preferible	Exemple
Pròpiament locativa	SER	<i>Avui som a casa</i> <i>És aquí mateix</i>
Pr. locativa, matís duratiu	ESTAR (SER)	<i>Avui estarem a casa tota la tarda</i> <i>(Avui serem a casa tota la tarda)</i>
Presentacional	HAVER-HI	<i>Hi ha molta gent</i> <i>A la platja hi ha unes noies estrangeres</i> <i>A la platja hi ha la Júlia</i>

Els usos atributius: síntesi

Propietat	Verb preferible	Exemple
Permanent	SER	<i>És de Tortosa</i> <i>És grassa</i>
Transitori, matís duratiu	ESTAR	<i>Està cansat</i> <i>Està grassa</i> <i>Està a l'abast</i> <i>Està en coma</i> <i>Està en condicions</i>
Alguns casos intercanviables	SER/ESTAR	<i>És viu / Està viu</i> <i>És casat / Està casat</i>

La passiva: síntesi

Construcció	Verb exclusiu	Exemple
Passiva	SER	<i>Els presos són conduïts als vehicles</i> <i>Aquestes conductes seran recompensades</i>

1. Completa les oracions següents amb formes del verb *ser*, *estar* o *haver-hi*.

1. Neymar no _____ al cas.
2. Quan el taxi em va deixar a l'hotel vaig pensar que _____ en els suburbis de Managua.
3. El Barça va _____ fundat l'any 1899.
4. Aquest establiment _____ tancat per vacances del 2 al 20 d'agost.
5. A l'abril els rituals de festeig i de construcció del niu _____ en plena efervescència.
6. ¿On _____, la parada de l'autobús?
7. ¿On _____, els flams que acabem de comprar?
8. A la bossa vermella _____ els flams que acabem de comprar.
9. L'actuació de l'àrbitre va _____ decisiva.
10. Aquest assumpte no _____ gaire clar.
11. La pilota torna a _____ en joc.
12. La presa feia anys que _____ buida.
13. En Joan no _____ gaire de la broma, però avui _____ de broma.
14. ¿I vosaltres, a quina distància _____ de Barcelona?
15. La masia _____ entre el bosc i els camps de blat.
- 16.—¿Que _____ la Júlia?
—No, no _____.

3.2 El gerundi

USOS INCORRECTES DEL GERUNDI

1. Gerundi amb valor de **posterioritat**: **El vaig veure, anant tot seguit cap a ell* (contrasteu aquesta oració amb *El vaig veure anant cap a la feina*; noteu que admet dues interpretacions: la construcció de gerundi o bé actua com un adjunt oracional i el subjecte del gerundi, implícit, s'identifica amb el subjecte, també implícit, de l'oració principal [*Anant cap a la feina, el vaig veure*], o bé actua com un predicatiu orientat cap al CD [*El vaig veure que/com anava cap a la feina*]). Construcció correcta: *El vaig veure i (tot seguit) vaig anar cap a ell*.
2. Gerundi amb valor de **conseqüència**: **Vaig aparcar el cotxe entre dos pilars ratllant-lo* (contrasteu aquesta oració amb *Vaig aparcar el cotxe entre dos pilars anant amb molt de compte*). Construcció correcta: *Vaig aparcar el cotxe entre dos pilars i el vaig ratllar*.
3. Gerundi en **perífrasis amb portar/dur o venir** amb valor progressiu: **Porten/duen tres anys estudiant anglès, Ho venen dient des de fa tres anys*. Construccions correctes: *Fa tres anys que estudien anglès, Fa tres anys que ho diuen*.

REMARCA ADDICIONAL

4. No és aconsellable l'ús del gerundi en el **complement del nom dels sintagmes nominals formats per un nom que designa un canal de comunicació** (*document, cartell, escrit, carta, trucada, missatge, ordre, resolució, ban, sentència*, etc.): **La sentència absolent l'acusat és justa*. Construcció aconsellable: *La sentència que absol l'acusat és justa*.

Uneix les oracions següents posant en gerundi el verb que hi apareix en majúscules sempre que això sigui correcte; en cas que no ho sigui, busca una altra possibilitat.

Ex. 1 L'operació militar pretenia proveir la població / LLANÇAR aliments, medicines i roba des de l'aire.

L'operació militar pretenia proveir la població llançant(-hi) aliments, medicines i roba des de l'aire.

Ex. 2 Les grans superfícies demanen poder obrir els diumenges / TROBAR-SE amb el rebuig de les associacions del petit comerç.

Les grans superfícies demanen poder obrir els diumenges, però es troben amb el rebuig de les associacions del petit comerç.

1. L'ajuntament de Barcelona vol evitar els embussos al centre de la ciutat / POSAR en marxa un pla que hi restringeixi la circulació de vehicles els dies més conflictius.

2. L'ús del vídeo a les escoles fomentarà l'ensenyament electrònic / PERMETRE l'aprenentatge des de casa per mitjà de la televisió.

3. Aquest golfista s'ha situat el primer en el torneig de Brisbane de golf / PRESENTAR una targeta amb 199 cops.
4. S'ha emès un comunicat / INFORMA dels nous horaris comercials a la ciutat de Reus.
5. No m'estranya que n'estigui fart: (verb +) TREBALLAR vint anys en aquesta oficina.
6. El francès Yannick Noah va arribar a la final del torneig de Sidney de tennis / DERROTAR Aaron Krickstein per 6-1 i 6-3.
7. El fiscal acusa els quatre presumptes terroristes d'assassinat múltiple / DEMANAR una pena de dos mil anys per a cada acusat.
8. El Barça va confirmar ahir que està en un bon moment de joc / GUANYAR el Caja Bilbao per 81 a 101.
9. Avui s'ha fet el sorteig tradicional de Nadal de la loteria / SORTIR premiat amb la grossa el número 28.171.
10. S'ha anul·lat el decret / PROHIBIR la circulació de camions la nit dels dies festius.
11. L'Espanyol no guanyarà mai la Lliga / JUGAR d'aquesta manera.
12. El Parlament de Catalunya començarà les vacances el 2 de desembre / no TORNAR a l'activitat fins al 3 de febrer.
13. M'han encomanat 20.000 unitats d'un nou senyal de circulació / ADVERTIR del perill de relliscar els dies de boira.
14. ¿No creus que t'hauries de disculpar? (verb +) ESPERAR-te una hora a peu dret.
15. La directiva del FC Barcelona ha justificat l'augment de les quotes dels socis / DIR que així quedaran compensades algunes despeses imprevistes.
16. El Departament d'Educació vol estimular els joves a dedicar-se a la investigació / AUGMENTAR la dotació econòmica de les beques d'ampliació d'estudis.

4. Activitats de transformació oracional

Completa la segona oració de cada parella de manera que el seu sentit sigui equivalent al de la primera oració.

1. Volem comprar moltes carpetes.

De carpetes _____.

2. Ens van dir: "Si voleu, podeu venir a la festa."

Ens van dir que _____.

3. Avui hem parlat d'aquesta pel·lícula.

Aquesta és la pel·lícula _____ avui.

4. Et compro un gelat, si vols.

Si vols un gelat, _____.

5. Em sembla bé sortir d'hora.

Estic d'acord _____.

6. Hem de pagar l'excursió deu dies abans; això permetrà pagar per endavant totes les despeses.

Hem de pagar l'excursió deu dies abans, _____ permetrà pagar per endavant totes les despeses.

7. Jo crec que es parla massa de futbol.

Jo crec que _____, de futbol.

8. No es pot fer una paella sense arròs.

L'arròs és un ingredient _____ no es pot fer una paella.

9. La gent es pregunta el motiu pel qual ho han fet així.

La gent es pregunta _____ ho han fet així.

10. El metge va dir al Joan: "No beguis alcohol".

El metge va prohibir _____ que _____.

11. Ens van recomanar: "Si podeu, sortiu més d'hora."

Ens van recomanar que_____.

12. Aquesta tarda hem parlat d'un actor molt especial.

L'actor_____és molt especial.

13. Ja m'han presentat el director.

El director_____.

14. Et regalo un conte, si vols.

Si vols un conte, _____.

15. No t'oblidis de baixar les escombraries!

Pensa_____.

16. Haurien de sortir ben d'hora; això els permetria arribar al poble abans de dinar.

Haurien de sortir ben d'hora,_____els permetria arribar al poble abans de dinar.

17. La professora va dir a l'Ernest: "No surtis al pati".

La professora va prohibir_____ que_____.

18. Diria que es llegeixen poques novel·les.

Diria que_____, de novel·les.

19. No es poden fer truites sense ous.

Els ous són un ingredient_____ no es poden fer truites.

20. No em desdic en absolut del que vaig dir ahir.

_____, del que vaig dir ahir.

5. Activitats de lèxic

OBRES DE CONSULTA PER FER LES ACTIVITATS

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2007) *Diccionari de la llengua catalana* (DIEC) Barcelona, Palma, València; Edicions 3 i 4, Edicions 62, Moll, Enciclopèdia Catalana, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2a ed. [<http://dlc.iec.cat/>]

ENCICLOPÈDIA CATALANA (1999) *Gran diccionari de la llengua catalana*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana. [<http://www.grec.net/home/cel/dicc.htm>]

Jordi GINEBRA i Anna MONTSERRAT (1999) *Diccionari d'ús dels verbs catalans. Règim verbal i canvi i caiguda de preposicions*, Barcelona, Edicions 62.

1a/ Completa les oracions següents amb el mot més adequat dels dos que hi ha entre parèntesis. Tingues en compte que en alguns casos totes dues opcions són possibles.

1b/ Fes una oració amb el mot de la parella que no hagi col·locat.

1. Aquest any la producció _____ (mitja/mitjana) d'avellanes ha estat superior a la dels últims anys.
2. Mentre es fa el dinar, podríem anar _____ (parant/posant) taula.
3. Li han venut un trencaclosques _____ (incomplet/incomplert): hi falta una peça.
4. Arran de l'explosió es va crear una situació molt _____ (confusa/confosa) als voltants de l'edifici.
5. Avui el sol s'ha _____ (posat/post) a les 20 hores.
6. Has de fer servir un llenguatge senzill perquè el lector _____ (mitjà/mig) el pugui entendre.
7. L'oposició ha demanat una comissió per aclarir la implicació de l'exministre en els casos de _____ (tràfec/tràfic) d'influències.
8. El rumor s'havia estès a partir dels _____ (mitjans/medis) periodístics de la capital
9. El projecte presentat es _____ (compon/composa) de cinc parts.
10. Tots els canvis s'han produït _____ (arran/arrel) del decret del govern.
11. Aquest pou no és tan _____ (fondo/fons) com ens pensàvem.
12. No el preocupa res: s'ho tira tot a l'_____ (espatlla/esquena).
13. Per certificar el contracte cal dur un certificat _____ (mèdic/metge).

14. Els francesos solen _____ (donar/fer) dos petons a cada galta per saludar.
15. Es tracta d'un advocat molt _____ (zelós/gelós) en el compliment de les seves tasques professionals.
16. La víctima va _____ (assenyalar/senyalar) el violador sense dubtar.
17. La manca de recursos fa que ens enfrontem a una perspectiva econòmica _____ (aterradora/aterridora).
18. No havien previst que el _____ (nombre/número) d'assistents fos tan elevat.
19. El públic s'anava desinflant a _____ (mesura/mida) que l'equip anava encaixant gols.
20. Escombra bé el terra: que no hi quedi _____ (gens/res) de sorra.
21. Li va desaconsellar aquella inversió tan poc _____ (rendible/rentable).
22. El príncep va pujar al _____ (tro/tron) en morir son pare.

2. Decideix si en les oracions 1-6 els segments en negreta són correctes o incorrectes. Per fer-ho, llegeix abans els articles *confondre*, *saber*, *berenar*, *importar* i *obsequiar* del DIEC que et proporcionem més avall (tingues en compte la informació sintàctica que contenen els articles).

- 1 La instrucció de l'exercici de Català I és d'allò més **confosa**.
- 2 «Què li darem en el noi de la mare, què li darem que li **sàpiga** bo...».
- 3 Van **berenar pa amb oli**.
- 4 No **l'importava** arribar sempre tard.
- 5 El dia del meu aniversari em van **obsequiar molts regals**.

confondre [ger. *confonent*; p. p. *confós*; ind.pr. 1 *confonc*; subj. pr. *confongui*, etc.; subj. imperf. *confongués*, etc.] v. tr. Reunir, barrejar (coses anàlogues) de manera que no es poden distingir les unes de les altres. *El Segre i l'Ebre confonen llurs aigües.* | pron. *Confondre's dues coses, confondre's una cosa amb una altra. Els nobles s'havien confós amb el poble. Abans de la creació els elements es confonien en el caos.* || Prendre l'una per l'altra (dues persones o dues coses que s'assemblen), identificar falsament. *Dos germans que s'assemblen a tal punt que hom els confon. Confondre les dates. Confondre Demòstenes amb Ciceró.* | pron. *Els objectes, de nit, es confonen.*

Torbar, desconcertar, desbaratar, reduint a la impotència. *Confondre els seus enemics. Déu ha confós la seva supèrbia. Que el cel et confongui!* | Desconcertar en la discussió deixant sense saber què dir. || Avergonyir, esp. desconcertar la modèstia, la humilitat, (d'algú). *Em confoneu amb els vostres elogis, amb les vostres bondats.* || pron. *Fondre's, confondre's.* | FIG. *Confondre's en excuses.*

saber' [ind. pr. 1 *sé*, 2 *saps*, 3 *sap*; ind. fut. *sabré*, etc.; subj. pr. *sàpiga*, etc.; subj. imperf. *sabés*, etc.; imper. *sàpigues, sàpiga, sapiguem, sapigueu, sàpiguen*] v. tr. Conèixer completament, tenir coneixença que (una cosa) és, s'ha esdevingut, per la informació que en tenim. *Saps els motius del seu refús?*

*Saber què cosa és la pobresa. Saber una casa per llogar. Jo sé un metge que ha guarit tots els malalts de la passa. Ell va fer com si no sabés res del que havia succeït. D'aquest afer, no en vull saber res. Tu saps com l'estimo. No ha vingut ningú, que jo sàpiga. Fer saber alguna cosa a algú. Ho donaré a la noia que tu saps. Vés a saber la veritat. | **no saber algú què es fa** [o **no saber algú què es diu**, o **no saber algú què es pesca**] Estar molt atabalat, destarotat. | **saber algú de quin mal ha de morir** Conèixer els fets que s'esdevindran, esp. els que presenten un caràcter negatiu. | **és a saber** o simpl. **a saber** Fòrmula per a entrar en el detall d'alguna cosa. *Les estacions de l'any, és a saber, la primavera, l'estiu, la tardor i l'hivern.* | **no sé qui** Algú que no conec. **no sé què** Quelcom que no conec, que hom no pot definir. *Té un no sé què de repugnant.* **estar no sé com** Tenir un malestar indefinible. | **Déu sap** [o **qui sap**] Expressió que denota la ignorància d'una cosa. *Enssalvàrem Déu sap com. On van? Déu ho sap. Qui sap quan tornaran.* | **qui sap?** Potser. - *Que ens tornarem a veure? -Qui sap?* | **no se sap mai** Expressió que indica la incertesa d'un fet. || Possedir la ciència, l'art, la pràctica (d'alguna cosa). *Saber el llatí. Saber les matemàtiques. Saber de gramàtica, de música. Saber una mica de tot. Saber fer alguna cosa. Saber llegir, escriure, comptar. Saber de llegir, d'escriure. Sap parlar quatre llengües. Sap guiar l'automòbil. Saber acontentar-se del que un hom té. Saber viure. Ell sap més que jo. El desig de saber.* | *No sabria dir-vos-ho.* | **saber-la llarga** Tenir molta experiència i astúcia. | Haver après. *Saber la lliçó. Saber un actor el seu paper.* || *intr.* Tenir tal o tal sabor, olor. *Aquest llard sap a ranci.* | **saber bé** [o **saber bo**] Ésser agradable. *Què li darem que li sàpiga bo?* | **FIG. saber greu** Lamentar una cosa o una situació, sentir pena que s'hagi esdevingut o s'esdevingui. *Li sap greu que no hi hagi anat.**

berenar¹ *m.* Menjada que es fa a mitja tarda, entre el dinar i el sopar. || El que es menja per berenar. *Portava el berenar al sarró.* || En algunes contrades, esmorzar. | **berenar sopar** Menjada que es fa entre el berenar i el sopar en substitució d'aquests.

berenar² *v. intr.* Menjar el berenar.

importar *v. tr.* Emmenar com a conseqüència. *Això importa una despesa considerable.* | Una cosa que hom ha de pagar, pujar (a tant). *No hi anirem perquè el viatge importa molts diners.* || *intr.* Ésser de conseqüència, ésser d'importància, per a algú. *M'importa molt de saber-ho. Això són coses que a ell no li importen.* | **ABS.** *Importa que hi vagis. No importa!* || Introduir en un país (productes estrangers).

obsequiar *v. tr.* Mostrar deferència (envers algú) omplint-lo d'atencions, fent-li presents, invitant-lo a festes, àpats, etc. *En aquell poble saben molt d'obsequiar els forasters.*

3.1 Omple els buits de les oracions a i b amb el verb més adequat. Has de triar dos verbs diferents d'entre els tres que et proposem en cada cas (també quan hi ha dos buits per omplir). Tingues en compte que en alguns casos tots dos verbs es poden usar en el mateix context.

3.2 A c, escriu una oració amb el verb que no hagi pogut usar a a i b.

1. SERVIR / ESCAURE / ATENDRE

- a. Ha dit que les tisores no li _____. Necessita un ganivet.
- b. Ha dit que aquest vestit no li _____. És de dona gran.
- c. _____

2. CALLAR / PRETERIR/ AMAGAR

- a. _____ els defectes dels altres és caritat. _____ a temps és prudència.
- b. Les noves eines cartogràfiques són un instrument de gran potència i relativa senzillesa que seria insensat de _____.
- c. _____

3. INSISTIR / PERSISTIR / MALDAR

- a. Ell és qui ha _____ a arribar fins als tribunals i judicialitzar el problema.
- b. L'entrenador ha _____ en les últimes hores en la necessitat que l'equip vagi millorant a poc a poc.
- c. _____

4. POSPOSAR / AJORNAR / ENDARRERIR

- a. El Consell pot _____ la decisió final a una votació unànime per part del mateix Consell.
- b. L'aprovació del projecte s'ha _____ perquè no s'ha acabat l'estudi d'impacte ambiental.
- c. _____

APÈNDIXS

A. Exercicis d'ortografia

A.1 Accents i dièresis

Accent diacrític. La GIEC redueix a vint-i-un el nombre de mots que porten accent diacrític (quinze mots més el plural de sis d'aquests quinze mots); són els següents:

- **bé** (adverbi; nom, pl. **béns**)
- **déu** (nom; pl. **déus**)
- **és** (verb *ser*)
- **mà** (nom; el pl., *mans*, no porta accent)
- **més** (quantitatiu)
- **món** (nom; el pl., *mons*, no porta accent: el possessiu és *mos*)
- **pèl** (nom; pl. **pèls**)
- **què** (pronomen relatiu, interrogatiu i exclamatiu; nom, pl. **quès**)
- **sé** (verb *saber*)
- **sí** (adverbi; nom, pl. **sís**)
- **sòl** (nom, 'terreny'; pl. **sòls**)
- **són** (verb *ser*)
- **té** (verb *tenir*: present d'indicatiu i imperatiu)
- **ús** (nom; el pl., *usos*, no porta accent)
- **vós** (pronomen)

Dièresi. La GIEC només ha suprimit la dièresi en els derivats amb el sufix *-al*, els primitius dels quals tampoc no en porten: *coital*, *helicoidal*, *trapezoidal*, etc. (derivats respectius de *coit*, *helicoide*, *trapezoide*, etc.).

Treu i posa accents i dièresis on calgui.

1. Entrada gratuïta per als socis del Club Super3.
2. Bellugueig i humor per a totes les edats. Casa Golferics, Gran Vía, 491. Barcelona.
3. Obriràn una seu virtual per satisfer la curiositat de tots els internautes.
4. Si ens deixessin, aniríem al quiosc i ens enduríem tots els diaris. Això només pot succeir a Internet.
5. Faran un concurs per esbrinar quí és l'autor d'un disc tan ben produït.
6. Aquesta mesura es podria traduir en un programa pilot en un centre penitenciari.

7. Ho hem fet sense caure en la demagogia.
8. El conseller compren la preocupació dels professors d'educació secundària.
9. El TSJC ha demanat que es creïn les places necessàries.
10. El tramvia serà finançat majoritàriament per la iniciativa privada.
11. La xarxa de metro està pràcticament acabada.
12. El notari no ho entén. La notaria tampoc.
13. Aquest oficial dirigeix les gestes heròiques de l'exèrcit que va esclafar el nazisme.
14. Substituíu l'Iraq per Albània.
15. El guio va seduir el productor Lawrence Bender i l'actor Robin Williams, i tots dos van contribuir a portar a bon port aquest melodrama psicològic.
16. Seran la cònsola i la vídeo càmera del segle XXI.
17. Quan feieu el pessebre a casa, hi posàveu el caganer?
18. Va néixer al País Valencià i es va fer famós gràcies a les seves novel·les policiaques.
19. La mirava des de l'ampit de la finestra.
20. Cadascun dels fans pot escollir la cantant que li agradi més.
21. El món està plè de nois i noies que podrien triomfar amb l'ajuda del marketing.
22. Una mesura per reduir el contagi seria crear espais on els toxicomans poguessin anar a punxar-se.
23. Caldria que els metges se'n fessin càrrec.
24. És un món suggerent i ple de simbolismes.
25. L'intercanvi de xeringues sí que es podria aplicar.
26. L'anonimat de les persones que canviessin les xeringues estaria garantit.
27. La xeringa en si està considerada una arma.
28. Aquest mes protagonitzarà un *thriller* de ciència-ficció.

29. Un empleat de la neteja te problemes quan descobreix les seves extraordinaries facultats mentals.
30. Aixó no t'ho puc dir perquè no es cert, però treballo moltes hores diaries.
31. Va seleccionar els moments en que l'infermer netejava el malalt.
32. Els fruits del bosc i el bestiar popular son la base de l'economia de la poblacio.
33. L'objectiu d'aquest certàmen és promoure la creació en el món de la cultura.
34. Això dona un aire mític als rius Tigris i Èufrates, a Mesopotamia.
35. Els talaiots d'aquest periode estan construïts amb la tècnica ciclopia.
36. L'audiencia no és cansa ni d'una cosa ni de l'altra, opina Ana Maria Matute.
37. Molts nens i nenes de tot el mon han substituït les joguines per la consola. Hauriem de fer un estudi profund sobre aquest fenomen, pero no es dificil treure'n algunes conclusions rapidament.
38. La nau va escombrar la superficie lunar amb el ràdar i hi va detectar hidrògen, tot i que la Lluna no té atmòsfera.

A.2 Sinó, si no

Sinó = conjunció adversativa; a la segona oració, el primer coordinat és implícit

*No és un un infant, **sinó** un adolescent*
*No són **sinó** dues nenes innocents*

Si no = conjunció **si** (condicional) + adverbi **no** (negació); a la segona oració, el predicat és sobreentès

*Sortirem **si no** plou*
*Caldrà invertir-hi diners; **si no**, la Reforma no es podrà aplicar*

1. No hem transgredit el seu dret a la intimitat, ____ tot al contrari.
2. Pérez Juan explica que ara les trucades les centralitza totes la policia, perquè ____ es tornarien bojós.
3. Un contracte no és allò que volen les parts, ____ allò que marca la llei.
4. L'ésser humà no pot ser lliure ____ es creen les condicions que li permetin exercir els seus drets civils i polítics.
5. El personal que es farà càrrec d'aquest servei no són infermers, ____ metges.
6. Els motius no són tan sols econòmics, ____ també d'impacte ecològic.
7. Moltes llengües no podran sobreviure i desenvolupar-se ____ es tenen en compte aquests eixos fonamentals.
8. Una decisió com aquesta no la podem forçar; ____ el que en derivés prosperaria amb moltes dificultats.
9. No es pot considerar que la cosa ha anat bé ____ està satisfet tothom.
10. No faig ____ repetir les paraules que algú ja havia pronunciat.
11. La poesia no és només la música ni només el que diu, ____ el conjunt de tot plegat.
12. ____ es donen les circumstàncies necessàries, no es podrà avançar cap a la pau.

A.3 Tan, tant

tan	<ul style="list-style-type: none"> • tan + adjectiu / participi / adverbí: <i>És <u>tan</u> interessant!</i> / <i>És <u>tan</u> ample com alt</i> (valor: comparació) [<i>tan</i> + adjectiu] <i>És <u>tan</u> donat a queixar-se!</i> [<i>tan</i> + participi] <i>No vagis <u>tan</u> de pressa</i> [<i>tan</i> + adverbí]
tant	<ul style="list-style-type: none"> • verb + tant: <i>M'agrada <u>tant</u>!</i> • oracions amb valor d'inclusió: <i><u>Tant</u> en Joan com en Pere són grans esportistes</i> / <i>És <u>tant</u> ample com alt</i> • oracions comparatives amb nom: <i>Aquesta nit tindrem <u>tant</u> rebombori com abans-d'ahir</i>

1. Una mesura _____ dràstica com aquesta sempre és conflictiva.
2. _____ sols ha perdut una mica de protagonisme.
3. No l'havien criticat mai _____.
4. Aquest bulb ha donat plats _____ valorats com la *purrusalda* i la *vichyssoise*.
5. Es van sentir alguns ritmes clàssics, i no _____ clàssics.
6. El públic no es volia esperar _____.
7. Era l'actor preferit d'un productor _____ modern com Elías Querejeta.
8. Un esdeveniment _____ popular com els premis Goya encara no té un web oficial.
9. _____ el diputat que formula la pregunta com el president de la Generalitat tenen dos minuts i mig, que poden repartir com vulguin.
10. Tampoc estava _____ boja quan vaig anar a París.
11. Era molt dur créixer en una dictadura, _____ a l'Espanya franquista com a l'URSS.
12. Aquest actor és _____ simpàtic com guapo.
13. Tothom tenia motius per queixar-se, _____ els pagesos com els obrers.
14. Les regles generals, _____ d'interpretació com d'aplicació, són fàcils d'entendre.
15. Sorprèn trobar una transgressió de les normes en un acte _____ formal.
16. L'acte era molt formal, _____ pel que fa a la indumentària com pel que fa al protocol.
17. A través de les xeringues es transmet _____ l'hepatitis com l'VIH.

A. 4 Perquè, el perquè, per què, per a què

perquè	<p>conjunció que expressa causa (verb en indicatiu) o finalitat (verb en subjuntiu; <i>perquè</i> equival a <i>per tal que</i>).</p> <p><i>Vindrà <u>perquè</u> vol sopar</i> <i>Vindrà <u>perquè</u> el convidis a sopar</i></p>
el perquè	<p>substantiu que equival a “raó” o “motiu”.</p> <p><i>Els infants es pregunten <u>el perquè</u> de tot</i> <i>No hi ha manera de saber els coms i <u>els perquès</u> de la seva decisió</i></p>
per què	<p>preposició + pronom. S’usa en oracions interrogatives directes i indirectes (amb un verb de coneixement o de dicció) quan es pregunta per la causa (equival a “per quina raó”).</p> <p><i><u>Per què</u> ho vols?</i> <i>No sé <u>per què</u> ho vols</i> <i><u>Per què</u> no es va preveure que faria mal temps?</i> <i>Es pregunten <u>per què</u> no es va preveure que faria mal temps</i></p> <p>també s’usa en oracions de relatiu (poc freqüent)</p> <p><i>Les coses <u>per què</u> preguntes són interessants</i></p>
per a què	<p>preposició + pronom. S’usa en oracions interrogatives directes i indirectes (amb un verb de coneixement o de dicció) quan es pregunta per la finalitat.</p> <p><i><u>Per a què</u> ho vols?</i> <i>No sé <u>per a què</u> ho vols</i> <i><u>Per a què</u> serveix?</i> <i>Es pregunten <u>per a què</u> serveix</i></p>

1. No et puc dir que odio la meva obra, _____ no és cert.
2. El president no va explicar _____ la policia va actuar amb tanta contundència.
3. El manual d’instruccions explica _____ serveix cada peça.
4. _____ van arribar tard? _____ hi havia retards a l’aeroport.
5. No ho sap ningú, _____ actua així.
6. El director no va saber explicar el _____ de tants nervis.

7. No ho va dir _____ ningú s'espantés, sinó _____ volia que els jugadors reaccionessin.
8. La consellera es va entrevistar amb els sindicats _____ li expliquessin les seves propostes.
9. Les seves filles no comprenen _____ no la conviden.
10. No sé _____ faig les coses.
11. _____ serveixen, aquestes eines?
12. Hauria de precisar _____ ho va fer.
13. Un polític ha de poder explicar el _____ de la seva actuació.
14. Pensa un moment _____ actues així.
15. Les coses _____ em preocupo no interessen ningú.

B Exercicis de morfologia

B.1 Morfologia nominal: gènere i nombre

Omple els buits, si cal, amb les paraules o les lletres que et semblin adequades.

1. Ho intentaré una o _____ vegades més.
2. M'agradaria fer-vos una pregunta, perquè tinc _____ dubte.
3. Ja ha començat _____ compte enrere.
4. Se li ha acabat la bateria perquè s'ha deixat _____ llums
ences__s.
5. Ara mateix farem un__ anàlis__ ràpid__ dels esdeveniments.
6. Els manifestants han escrit un text__ de protesta.
7. No es pot descartar cap hipòtes__ fins que no s'hagin fet ____
anàlis__ mèdi__s.
8. Avui es disputarà la final de dobles mixt__s del torneig de
Wimbledon.
9. Els esdeveniments polítics internacionals són cada vegada més
complex__s.
10. Cada societat té _____ se__s costums, i _____ corrents del pensament
hi tenen manifestacions diferent__s.
11. Les empreses del sector intenten demostrar que tenir una pòlissa
d'assegurança mèdica té molt__s avantatges.
12. Molta gent juga a la loteria amb un número fix__, pensant que així
tenen més probabilitats d'encertar-lo.
13. Per ser un bon conductor cal tenir uns bons reflex__s.
14. Fa tant__ calor que no paro d'eixugar-me _____ suor.

15. Jo crec, i ho dic entre parèntes___, que la cris___ es resoldrà de seguida.
16. En tornarem a parlar a ___ fi ___ del programa.
17. Fem un___ parèntes___, però tornarem després de___ senyals horari___ de les 11.
18. Aquest any ja han mort 41 joves a Barcelona a causa d'una sobredos___ d'heroïna.
19. El Tour tindrà d___s etapes amb un___s pendants molt fort___s.
20. Molta gent es pregunta si l'empresa que va fer fallida ahir té ___ comptes tan clar___s com deïa.
21. Comparant els text___s legals de diversos països veiem que les lleis no són igual___s a tot arreu.
22. A partir d'ara s'haurà de portar casc___ amb tota mena de motos.
23. La Joana és capaç___ d'escriure amb lletra de mosquit per estalviar-se un___ full___.
24. Després d'un___ anàlisi tan clar___, no tenim res a dir sobre això.
25. La reacció ha estat unànim___: tots han coincidit a qualificar de precipitada la decisió del Govern.
26. La nova direcció de l'empresa haurà d'eixugar ___ deutes que hi va deixar l'anterior.
27. No un pretext___, dos pretext___, haurà de donar l'entrenador per justificar la derrota.
28. Si traiem les paraules del director general del seu context___, correm el risc d'interpretar-les malament.
29. Comprar als mercats municipals té _____ (= és molt avantatjós).

B.2 Morfologia verbal: aspectes de la conjugació

Omple els buits amb la forma corresponent del verb que trobaràs entre parèntesis al final de cada oració.

1. Dues setmanes més tard, la noia segrestada encara no havia _____ . (aparèixer)
2. Hem _____ la transmissió a causa d'una avaria a la línia telefònica. (interrompre)
3. Aquell atleta havia _____ tots els rècords. (batre)
4. El delinqüent ha _____ el caixer del banc. (empènyer)
5. La fiscalia no ha _____ els arguments de la defensa. (admetre)
6. M'agradaria que tots vosaltres hi _____ d'acord i que em _____ la raó. (estar, donar)
7. A mesura que en _____ més dades, us les farem arribar. (tenir)
8. Esperem que avui _____ bon temps. (fer)
9. L'organització _____ l'atenció mèdica. (incloure)
10. Els treballadors _____ avui en una assemblea la seva situació. (debatre)
11. Tothom voldria que la crisi s'acabés _____ per la via del diàleg. (resoldre)
12. _____ deu _____ unes 50.000 persones a l'estadi. (haver-hi)
13. Si no el _____, no li hauríem fet aquesta broma. (conèixer)
14. Aquest matí un cotxe _____ de la carretera i _____ per un barranc. (sortir, caure)

15. A ella li hauria agradat continuar _____ a Barcelona. (viure)
16. Esperem que les condicions meteorològiques no _____ el partit. (interrompre)
17. Si no ens espavilem, _____ l'oportunitat de parlar amb el ministre de Cultura. (perdre)
18. No ho hem pogut veure gaire clar des de la nostra cabina de transmissió, però sembla que hi ha un jugador que _____. (caure)
19. Esperem que els nostres espectadors _____ millor el nostre convidat d'avui després de l'entrevista. (conèixer)
20. Avui s'ha _____ que dissabte hi va haver un assassinat en un carrer de Barcelona. (saber)
21. Un tribunal holandès ha demanat als processats ahir per narcotràfic que _____ davant el jutge. (comparèixer)
22. _____ des del Palau de la Música. (emetre)
23. Si no us voleu equivocar, no _____ cap possibilitat. (excloure)
24. Ara _____ un convidat molt especial. (rebre)
25. Els que no han pogut assistir al concert de Bruce Springsteen creuen que amb una organització més bona haurien _____ a l'estadi. (cabre)

C. Exercicis de sintaxi

Omple els buits, si cal, amb la preposició corresponent. Per fer-ho, recorda les diferències entre el CD (sense preposició) i el CI (amb la preposició a) i les regles d'elisió i manteniment o alternança de preposicions.

1. Tothom criticava ____ l'entrenador que hagués substituït ____ un defensa per un atacant.
2. Els jutges han cridat ____ l'acusat ____ declarar.
3. No estem acostumats ____ que ens tractin d'aquesta manera.
4. S'han entossudit ____ sortir encara que plougui.
5. Semblen haver-se oblidat ____ que això no es pot fer.
6. Avui hem vist ____ ls diputats molt contents.
7. Els Estats Units volen ____ que el Grup dels Set contribueixi ____ pagar les despeses de la guerra.
8. Aquesta notícia ha trigat molt ____ difondre's.
9. No tenen interès ____ fer-ho bé.
10. Recordeu-vos ____ que ja us havíem avisat.
11. Sobretot, pensa ____ comprar el diari!
12. El Govern insisteix ____ demanar contenció salarial.
13. Ens exposàvem ____ que ens toqués una bomba de ple.
14. No n'hi ha prou ____ anar ben protegit; és millor no sortir al carrer.
15. No us molesteu ____ disculpar-vos.
16. L'hem convençut ____ que no se'n vagi tan d'hora.
17. Han dit ____ la telefonista ____ que no els passi més trucades.
18. Havíem convidat ____ ls afectats ____ presentar una denúncia, però s'han negat ____ fer-ho.
19. Donaran el premi ____ l'esportista que hagi batut més rècords.
20. El Govern demana ____ l'oposició ____ que mantingui el consens.

D. Exercicis de correcció

D1. Segments (extrets de redaccions d'alumnes de l'assignatura)

1. Tenim que fer tot el que poguem per solventar aquesta problemàtica.
2. Els qui encara depenen de l'economia familiar se senten més lliures alhora de triar uns estudis, d'altres, en canvi, trien els estudis tenint en compte les condicions econòmiques.
3. L'imatge d'una persona assentada tranquil·lament immersa en la lectura d'un llibre o la costum de molta gent de llegir al llit abans de apagar la llum, estan directament relacionades amb el què és un llibre.
4. S'ha de concienciar als estudiants que ells poden ésser els futurs autors d'un cert nombre de textos d'aquesta mena.
5. La utilització de llibres per part dels estudiants és indispensable. Ja que proporcionen una font d'informació importantíssima.
6. No cal oblidar que dintre d'uns anys es podran reproduir textos informàticament amb molta facilitat.
7. També hi ha un detall en el que a vegades no pensem: la forta pendent.
8. Cada cas necessita un material específic per poder fer el seguiment d'aquest.
9. Un esglaió obliga a la persona amb invalidesa a dependre dels altres, eliminant la seva autonomia.
10. A qualsevol ciutadà l'ha de ser fàcil moure's per la ciutat.

11. Un ha de demanar ajuda a algú que li ajudi a baixar a la calzada; un altra ha d'esperar a que arribi un autobús especial amb rampa.
12. A una persona discapacitada l'és molt difícil donar un passeig tranquilament.
13. S'hauria de fomentar la creació de rampes a les ciutats, ja que encara es veuen poques.
14. Insisteixen en afirmar que el futur del català estés en perill.
15. Cal destacar com factor principal l'excés de casos mixtes.
16. Mica en mica es van millorant les infraestructures.
17. Pel que fa a l'article publicat ahir, no discrepo del mateix pel seu contingut, si no pel to utilitzat.
18. A les biblioteques de la nostra facultat que són les que coneixo sovint ens trobem amb què el llibre que volem demanar en préstec no està disponible però sembla que això no preocupa molt al professorat.
19. En molts cassos, fer esport consisteix en passar hores i hores al gimnàs.
20. Alguns pares només veuen als fills alhora d'anar a dormir, enlloc d'anar-los a buscar a l'escola.
21. Aquests vehicles han de tenir l'espai necessari per a què els viatjants vagin còmodes.

22. Ara no poden anar a dinar a la seva casa perquè no els dóna temps.
23. Quan aquests problemes estiguin sol·lucionats surgiran d'altres.
24. Els fills s'habituen a fer lo que els pares fem o els hi diem que fagin.
25. Pel que fa al tren, aquest transport ja no passa tant sovint com ho feia temps enrera.
26. Totes les ciutats de l'àrea metropolitana col·laboren per garantir la seguretat del tràfic per les vies.
27. Pel que fa a Internet, Espanya precisa un pla de connexió similar al d'Estats Units per a què molta més gent pugui tenir accés a aquesta.
28. ¿Perquè la televisió és un aparell indispensable per tanta gent?
29. Hi han molts estudis privats als que la classe mitja no pot accedir.
30. Durant els últims anys s'han construït passos per peatons i moltes rampes a les aceres.
31. Occident ha de proporcionar els medis necessaris, tan humans com tecnològics, per a què aquests pobles es puguin desenvolupar, aturant així aquest allau humà que tan afecta al Tercer Mon.
32. Molts semàfors no tenen senyals acústiques per les persones cegues.
33. L'Estat podria finançar un centre d'acollida per aquests animals.
34. I és que sempre que penso amb aquelles imatges em retorna la por.

D2. Text (adaptació d'un fragment d'*El quadern gris*, de Josep Pla)

1) Omple les graelles que hi ha entre els diferents paràgrafs del fragment següent.

Els errors fan referència a:

- pronoms relatius (en aquest cas, la substitució ha de ser també per un relatiu)
- gerundi
- elisió i manteniment o alternança de preposicions
- ús de la preposició *a* en el CD
- *tan/tant*
- *sinó/si no*

En cas que hi hagi dos mots iguals a la mateixa línia, s'hi ha inclòs la indicació 1r o 2n a la casella al costat del mot demanat.

1 [1919, dia 18 de febrer] Com que la situació de Barcelona continua essent molt
2 delicada i no es pot anar enlloc sense que us facin posar amb els braços enlaire, em
3 quedo a casa treballant. Sovint m'agafa l'obsessió d'aquests anys que he passat a la
4 universitat. Per què la gent parla tant sovint de l'alegre vida dels estudiants? No he
5 arribat mai a comprendre, almenys en el meu cas particular, el sentit d'aquestes
6 paraules. De vegades recordo episodis que sovint no en parlo, que s'esdevingueren
7 durant aquesta vida d'estudiant.

8 Per liquidar primer el desastrós afer de l'arròs de Pals, per fer marxar, després,
9 l'aventura de la plantació d'arròs a la província d'Osca (a Ariestolas-Montsó), el meu
10 pare hagué de recórrer a l'expedient normal el qual vulgarment s'anomena la bola de
11 lletres. Aquesta bola durà molt de temps. Anguniejà la meva joventut. Em féu passar
12 hores molt amargues.

13 El meu pare m'escrivia des de Palafrugell: «El dia 4 venç una lletra de 1.800
14 pessetes. S'hauria d'anar a pagar a la Banca Magí Valls, plaça d'Urquinaona. El dia 4 al
15 matí, no et moguis de casa. T'enviaré els diners per l'ordinari. Quan els tinguis, vés a la
16 Banca i retira la lletra. Això s'ha de fer amb preferència a qualsevol altra cosa, perquè és
17 important. Sinó, caldrà pagar més despeses».

lín.	mot del text	C/I*	Mot, sintagma o oració corregits (si cal)
1	essent		
3	treballant		
4	tant		
6	que (1r)		
6	que (2n)		
10	el qual		
17	sinó		

* C = correcte / I = incorrecte

18 Quan arribava el dia 4, em quedava al pis, esperant l'ordinari. L'esperava amb ànsia.
19 Podien passar tres coses: que l'ordinari i els diners arribessin a l'hora. En aquest cas, tot

20 consistia en presentar-se a la Banca, fer una llarga estona de cua i retirar la lletra d'un
 21 empleat malagradós i displicent que acabava de fer un negoci i semblava que us havia
 22 fet un favor d'una importància sensacional. Per desgràcia, però, aquesta possibilitat era
 23 una excepció. Si no era així —aquella possibilitat era, de fet, una excepció—, les coses
 24 seguien un altre viarany.

lín.	mot del text	C/I	Mot, sintagma o oració corregits (si cal)
18	esperant		
20	en presentar-se		
23	Si no		

25 L'ordinari se solia presentar al pis a quarts d'una de la tarda. Havia hagut de seguir
 26 un determinant itinerari i no havia pogut arribar abans. Ja en possessió dels diners,
 27 baixava els esglaons de quatre en quatre, agafava el tramvia fins a la plaça de
 28 Catalunya, corria per la Ronda fins a Urquinaona pujant després les escales de la Banca
 29 —car la Banca era en un primer pis— galopant. Quan arribava davant de la finestreta,
 30 l'establiment solia trobar-se en els preliminars de l'acabament de la feina. Em situava en
 31 el residu de cua formada davant del forat. Generalment ocupava el darrer lloc... Amb
 32 això tocava la una. El caixer donava llavors una ullada a les persones que tenia al seu
 33 davant. Si no descobria en la cua a algun client de la casa o a algun senyor ben vestit, no
 34 condescendia amb treballar una mica més. Llavors hi havia encara l'esperança de què
 35 s'arribés a algun resultat. Però generalment, quan tocava l'hora, la porteta de la finestra
 36 es tancava, simplement, d'una revolada. Quedàvem amb un pam de nas. Ens miràvem en
 37 silenci. Generalment, la gent marxava amb el cap baix. Se sentia com baixaven les
 38 escales, ara un pas ara un altre.

lín.	mot del text	C/I	Mot, sintagma o oració corregits (si cal)
28	pujant		
29	galopant		
33	Si no		
33	a algun client		
33	a algun senyor		
34	amb treballar		
34	de què		

39 Alguna vegada, vaig atrevir-me a trucar, amb els nusos dels dits, al vidre esmerilat.
 40 El caixer, amb una cara de sorpresa, obria una escletxa:

41 —Era per a pagar una lletra... —que jo li deia tímid, gairebé tremolant.

42 —Ha fet tard! Les lletres s'han de pagar abans de les dotze...

43 —Sí, és clar... Però no és culpa meva. El retard és absolutament involuntari.
 44 L'ordinari s'ha retardat.

45 —Què vol que li digui? No puc pas perdre el temps. La lletra ha estat protestada. Si
46 s'afanya...

47 —On haig d'anar?

48 —Al Col·legi de Notaris... Si s'afanya, hi arribarà abans del repartiment habitual.

49 Això passava quan el caixer estava de bon humor. Generalment estava ocupat en
50 coses molt més importants i tancava la finestra a les primeres paraules.

51 Corria, llavors, fins al Col·legi de Notaris. Hi vaig haver d'anar tant sovint, que el
52 porter arribà a tenir-me una certa simpatia. M'acompanyava en un despatx on hi havia
53 un senyor que la seva bata era llarga i groga: un escriptent de paper segellat. El porter li
54 deia unes paraules en veu baixa. L'escriptent desapareixia una estona i tornava amb un
55 paquet de lletres a la mà. Buscàvem la lletra. No deixàrem pas mai de trobar-la. Posava
56 els diners sobre la taula i ell m'allargava el document.

57 —Són divuit pessetes! —feia amb un aire enravenat mentre me la donava.

58 Un dia, després de butxaquejar nerviosament, no vaig poder reunir els diners de les
59 despeses del Col·legi. Sí, ja ho sé. Divuit pessetes són una quantitat irrisòria, ridícula.
60 És una quantitat irrisòria, sobretot, quan es posseeix. Quan no es posseeix, us pot fer fer
61 un paper ridícul com una casa —absolutament humiliant. El porter tingué un rapté de
62 confiança en veure-ho i m'avançà les quatre o cinc pessetes que em faltaven. Vaig tornar
63 al pis a peu i vaig arribar-hi a un quart de quatre de la tarda, en un estat de vexació
64 interior, dolorós, insuportable.

65 Però també podia passar una tercera possibilitat: que el meu pare no hagués pogut
66 obtenir els diners per al dia quatre i que esperés a l'ordinari i aquest no arribés fins al dia
67 cinc. Llavors hauria estat inútil de fer cap a la banca. Anava directament al Col·legi
68 Notarial. Explicava a l'escriptent de la bata groga el que feia al cas.

69 —La lletra —em diu— ha entrat en el repartiment...

70 —Sí, sí, és clar. A quin notari ha tocat?

71 —La té el notari Tal, del carrer de Casp —em deia fent una pipada al seu cigarret de
72 paper esgrogueït—. Allà la trobarà.

lín.	mot del text	C/I	Mot, sintagma o oració corregits (si cal)
51	tant		
53	que		
62	en veure-ho		
66	esperés a l'ordinari		
71	donant		

73 Corria a la notaria del notari Tal del carrer de Casp. Els notaris viuen en llocs
74 centrals i solen ocupar pisos espaiosos, de sostre molt alt, importants. Hi sol regnar una
75 calma agradable, un cert benestar. Era absolutament trist haver d'entrar en aquests pisos
76 amb una presumpció de mal pagador, amb un aire gairebé de criminal, per retirar una
77 lletra protestada. Una lletra protestada! Era horrible, insuportable! Tant agradable com
78 hauria estat entrar en un d'aquests pisos per dinar amb el notari, la seva senyora i les
79 nenes!

80 Desconfiat i inquisitiu em rebia el sòmines de la notaria —l'empleat qui sol haver-hi
81 a l'avant-avantdespatx del notari, aquests sòmines que solen tenir una cara pàl·lida i
82 devastada, envellits prematurament i que porten un *manguito* de roba negra lligat a
83 sobre el colze.

84 —Que se li ofereix, jove? —sentíeu que us deia.

85 —Venia a pagar una lletra protestada...

86 N'hi havia que aprofitaven l'ocasió per a repetir els tòpics jurídics de que havien
87 sentit a parlar.

88 —Una lletra de canvi, jove, és un document amb força executiva...

89 —Per això venia a pagar-la... Prengui nota, si li plau...

90 —Molt bé, molt bé... Esperis un moment.

91 L'escrivent desapareixia per darrere d'una porta tapada per una cortina, car, a les
92 notaries, hi ha sempre una ficció, més o menys seriosa, de secret. Al cap d'un temps
93 prudencial reapareixia l'empleat seguit d'un altre senyor que no portava *manguito*.
94 Aquest darrer senyor portava un paper a la mà: era la lletra.

95 —Digui'm, per favor, el que li dec... —feia jo després de dipositar sobre la taula
96 l'import de la lletra.

97 —Són trenta-vuit pessetes...

98 Aquest import variava segons la quantia de la lletra i les hores transcorregudes des
99 del protest. Però sempre solien ser trenta-vuit pessetes.

100 Amb la lletra a la butxaca, baixava les escales alliberat, com si m'haguessin tret un
101 gran pes de sobre, però fatigadíssim: la tensió horrible de dos dies m'havia desfet els
102 nervis. Arribat al carrer, m'hauria agradat de veure-ho tot més bonic, però generalment
103 no veia més que unes volves negres sobre un color groguenc que pujaven i baixaven
104 davant de la vista. Sovint m'asseia en un banc i deixava passar una estona amb el barret
105 a la mà. Sentia a tot el cos com un defalliment. I de seguida que em sentia més fort, em
106 venia a la memòria l'obsessió de que el mes entrant es produiria ineluctablement la
107 repetició exacta dels mateixos fets.

108

lín.	mot del text	C/I	Mot, sintagma o oració corregits (si cal)
77	tant		
80	qui		
84	que (<i>lr</i>)		
86	de que		
106	de que		

109 Educac en l'ortodòxia burgesa més estricta, sensible a l'horror de tenir deutes i de
 110 pagar i cobrar religiosament, no vaig poder adaptar-me mai a aquella situació asfixiant,
 111 peremptòria i mísera. La pobresa absoluta m'hauria convingut més que la humiliació
 112 mensual de la bola de lletres. Si m'hagués pogut desfogar... Però desfogar què, amb qui?
 113 Tot això passava entre els meus disset i dinou anys —en una edat en què no hauria sabut
 114 formular un judici crític coherent i plausible. Per altra part, la meva fidelitat familiar era
 115 absoluta: considerava el meu pare com una persona qui havia fet tot el què havia pogut i
 116 que si havia comès algun error era més una conseqüència de la formació que el seu
 117 temps li havia donat que d'algun defecte intrínsec.

118 L'única cosa que començava d'entreveure era l'absurditat que suposa voler fer
 119 negoci sense tenir-ne un autèntic temperament. Tot aquest dolorós desori em portà a
 120 meditar sobre l'estratègia que cal seguir en la vida. Vaig començar d'entreveure que, per
 121 a simplement subsistir, el que cal abans que tot és fer-se càrrec de les pròpies condicions
 122 negatives en cas de que en tinguis. Si la consciència d'aquestes condicions desapareix en
 123 l'enlluernament que produeixen les condicions positives —les virtuts, si voleu—, els
 124 resultats poden ésser fatals. Sempre he cregut que el moll de l'os de la saviesa socràtica:
 125 «Coneix-te a tu mateix», és «coneix-te els defectes».

126 I aquests són episodis de la meva vida d'estudiant. Han influït tant sobre la meva
 127 formació que ho han fet infinitament més que la Universitat mateixa. Dir que des de
 128 llavors les lletres de canvi, les finestretes i l'engranatge dels protestos em fan horror
 129 seria afirmar una cosa merament pintoresca. M'han deixat un horror tal, que si alguna
 130 vegada em perdo és molt més fàcil que em trobin picant pedra a la carretera que entrant
 131 o sortint dels bancs o fent cua a les finestretes. M'han deixat una cosa més fonda que un
 132 moviment de repulsió: m'han deixat un gust amarg, de cendra.

lín.	mot del text	C/I	Mot, sintagma o oració corregits (si cal)
112	en què		
114	el meu pare		
114	qui		
114	el què		
121	en cas de que en tinguis		
125	tant		

2) Fes un resum del text de la pregunta 1 que tingui una extensió limitada a l'espai del requadre de sota. Ha d'incloure, com a mínim, tres de les sis possibilitats següents (subratlla aquests tres elements dins del text, ja que són l'objecte bàsic de l'exercici):

- oració relativa adjectiva (la funció del pronom relatiu no ha de ser ni subjecte ni CD)
- oració relativa substantiva
- gerundi
- elisió i manteniment o alternança de preposicions
- *tan/tant*
- *sinó/si no*